Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

خوار بزگرته

د شاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

PROPERTY OF ACKU 6185

دوهم اثر

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمیر : ۵۰۰
دچاپ نیټه : وری ۱۳۴۰

فهرست

شمېر	شعر	مخ
۱	پیل	۱
۲	عشق	۱
۳	کائنات	۲
٤	دتالندې کوکار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	برېښنا	٧
٧	دتوتکی شور	٨
٨	نیالګی	٩
٩	دوربځ ژړا	١٠
١٠	څاڅکی	١١
١١	دبوډۍ ټال	١٢
١٢	دشپونکی شپېلۍ	١٣
١٣	دشفق سره خبرې	١٤
١٤	مېږی څه وایي	١٥
١٥	د هواد پسرلی	١٦
١٦	اې پېغمانه	١٩
١٧	بڼ	٢١
١٨	سرو	٢٣
١٩	چمن وایی	٢٣
٢٠	دسحر نسیم ته	٢٣
٢١	غوټۍ	٢٥
٢٢	اغزی	٢٦
٢٣	ګل	٢٧
٢٤	دپسرلی ګل	٢٨
٢٥	دبلبل نغمه	٣٠
٢٦	دفوارې ساز	٣٠
٢٧	باد	٣١
٢٨	دتوتی سندرې	٣٢
٢٩	ځانګه	٣٢
٣٠	دحباب خندا	٣٣
٣١	شنه پاڼه	٣٤
٣٢	دسیند دڅپو نغمې	٣٥
٣٣	زېړی ګلونه	٣٥
٣٤	خوږ انار	٣٦
٣٥	مڼې ته	٣٧
٣٦	سپین زر	٣٨
٣٧	کیمیا بوټی	٣٩
٣٨	دغنمو وږی	٤٠
٣٩	دمچمچۍ ناره	٤١
٤٠	چینه	٤٢
٤١	منګی	٤٣
٤٢	طبی نباتات	٤٤
٤٣	چرس	٤٤
٤٤	یووږی انګوریم	٤٥
٤٥	داماو دانه	٤٦
٤٦	بندی کوتره	٤٧
٤٧	داوریا زمزمه	٤٧
٤٨	واهم یوخیال	٤٨
٤٩	مېوه	٤٩
٥٠	دپښتونخوا غرونه	٤٩
٥١	خاوره	٥١
٥٢	تیږه	٥١
٥٣	کوچی	٥٢
٥٤	آسمانی پېغله	٥٣
٥٥	اوربشې	٥٥
٥٦	سپین زیری مالیار	٥٦
٥٧	دشکوفې جشن	٥٨
٥٨	دارغوان مشعل	٥٩
٥٩	دوربښمو چنجی	٥٩
٦٠	دشبنم مرغلرې	٦٠
٦١	مرګ او ژوند	٦١
٦٢	دبزګر چیغه	٦٢
٦٣	خپشاوه	٦٢
٦٤	تمباکو څه وایی	٦٣
٦٥	غاټول	٦٤
٦٦	قفس	٦٥
٦٧	زرکې ته	٦٦
٦٨	ګلچین شاعر	٦٧
٦٩	خزان	٦٧
٧٠	پای	٦٨

«الف»

بناغلی «مجروح» تقریظ

بناغلی فنا.

ستاداشعار ومجموعه‌چه ما ته‌دې را کړې وه‌ماوکتله، اوځو شعرونه‌چه‌دې‌ماولیدل خدای‌شته‌ډیرمې‌خوښ‌شو اوډیرخوند یې راکړ .

ستاپه‌بعض شعرونوکښې شعری لطافت اوادبی قوت له‌ورایه ښکاری تاچه دشعرونو دپاره‌کومې موضوع گانې ټاکلې اوکوم عنوانونه چه دې پیدا کړی دی داپخپله ستاپه‌ښه‌استعداد اوستاپه‌ښه‌قریحه دلالت‌کوی .

که‌ته خپل دادبی تکامل سیرته‌دوام‌ور کړی اوپه دې لار کښې ځوقدمه‌نور مخکښې لاړشې‌دپښتو په‌شاعری کښې به یو ښه پیاوړی شاعرداعلاموپه فهرست کښې زیات شې؛ اودپښتودادب سنگرکښې‌به‌یو ښه‌سپاهی‌پیداشی‌اوهغه‌به تې یې!

ته‌فنایې مگر ځاځه اوسه‌شعر به‌دې دایم باقی وی که‌خدای کول .

سیدشمس‌الدین «مجروح»

19

د بناغلي «الفت» تقريظ

دشاعرپسرلي دبناغلي فناصافي داشعارومجموعه ده چه په شاعرانه او ادبي رنګ کښې ئی د اجتماعي ژوند نـاوړه خـواوې له انتقاد لاندې نيولي دي دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبيعت لهمظاهرو او بشري فطرت سره ډير ارتباط لري.

دغهځلمي شاعر يوازې له ګل اوبلبل سره کارنلري دوطن لهاغزوسره هم آشنا دی اودهيواد لههرکاڼی بوټی سرهمينه او علاقهلري دده دځينو اشعارو عنوانونه کهدغنمو و ږی، ځانګه، شنه پاڼه تيبزه، خاوره ، اغزی‌منګی، چينهاوداسې نورد نورو پهاشعارو کښې دغومره نهمومو .

فنا پهدغسې موضوعاتو کښې ډير ښه نکات اومطالب پيدا کړیدیٔاواشعار بې اصلاحي رنګ لري ، ژبه يې ساده او روانه ده اوپه شعري پيرايه کښې ځينی‌اجتماعي معايبوته‌ګوته‌نيسی‌مثلاً دپسرلي ګل پهخبرو راولی‌اوداپرې‌وايي:

چه غوټۍ وم له نسيمه شرمېدمه ✿ په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټېدمه
دوږ مې په تخنولو په خندا شوم ✿ د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
. . . . ✿ . . . .
کله ظلم ماله خپل بوټی جدا کړی ✿ پهبازارکښی‌مې‌پيسوباندې‌سوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلی چهخرڅيږم ✿ زما نسان نهيم لهننګهمړاوی کيږم

✿ ✿ ✿ ✿ ✿

همدا رنګه د تيبزې له سنګين عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلوميږی خپل شعر پهشاعرانه رنګ داسې شروع کوی :

«دخو بانو دزړه تشبيه له ماسره کيږی ، دعدالت په تله‌کښې دکم او زيات مقياس او معيار زهيم ، زمرد لعل‌اوياقوت زما نومونه دی، طلا اولاجورد زما په غيبزکښې ځای لری ، د وطن دخپلواکی پهجګړه‌کښې د مجاهد ينو سنګرزه‌يم له مانه د عزم اوثبات کلک درس واخله، دهرې ماڼۍاو ودانۍ تهداب زه يم او ددنيالوړې ماڼۍ اوښکلې بنګلې‌به مابانديې‌ټينګې‌ولاړې‌دی»

له دغې لنډې تبصرې‌نه‌ښکاري د بناغلي فنا دشعر رنګ او ډول څه نه څه معلوم شوی‌وی، زه‌دغه‌اشعاردقدروړبولم اوپه‌ښه سترګه‌ورته‌ګورم.

«۳۸/۸/۱۲» ګل پاچا «الفت»

دبناغلی«بېنوا»تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت ، خو دادهغه فناپسرلی نه دی چه پسرلی یې د بقا خزان وی، بلکه‌له‌دې پسرلی څخه پښپله دبقابوی پورته کیږی .

زه د فنا شاعرانه جذ باتو ته په درنه سترگه گورم، خصوصاً دده ساده او روان‌سبك دستایلو وړدی .

هیله ده چه‌دده داپسرلی به خزان ونه‌لری‌اوپرله‌پسې به رنگارنگ گلونه دده‌دطبع‌په‌بڼ کې‌په‌غوړیدووی ،چه‌د ذوق دخاوندانودماغونه‌معطر کړی، اوداهغه وخت کیدای‌شی چه دی په خپله دبڼکلا په‌تماشوکی فناشی لکه چه‌پخپله‌وایی:

«فنا» شوی د ښکلا په تما شویم
ماجارکړی ستاله‌مخ‌نه‌دی‌هزار بڼ

۳۸/۷/۱۹ عبدالرؤف«بینوا»

دښاغلی «رښتین» تقریظ

دشاعر دپسرلی له ننداري څخه مې پوره‌خوند واخیست، ددې پسرلی غوټۍ ړومبی په حمد او ثنا او بیا دعشق په ستاینه خو له‌پرانستې ده. په دې پسرلی کښې رنګار نګ ګلونه غوړیدلیدلي او هررازوزمې پکښې چلېدلي دي.

په‌دې ګلونو کښې یو خوږ بوی پروت‌دی؛ چه‌دهرچاز‌ړونه‌پرې‌تازه کیږي په‌دې پسرلی‌کښې په‌مزه‌مزه دبلبل نغمې، دتوتیانو سندرې دسیند‌دڅپوشور د شپونکی دشپېلۍ سوزناکې چیغې‌اوریدل کیږي.

ددې پسرلی دسحر په نسیم مخ پټې غوټۍ غوړیږي، د دې پسرلی باد دخوارانوپیغامونه‌شته‌منو ته‌رسوي:

• دخوارانو پیغامونه را سره دي ★ رسوم ئې د بدرای عشرت‌سرای ته

غرض داچه‌دشاعرپه‌پسرلی‌کښې دژوندانه ډیر رازونه اوخوندونه‌شته‌دي.

لکه بوی چه‌دګل په‌پاڼه کښې پټ دی دغسې فنا هم په خپلو اشعارو کښې ځان نغښتی دی خودده دروانې اونازولې‌نرمې‌طبعې‌پلوشې‌پکښې‌غلی‌غلی‌ځلیږي.

داسې‌ښکاری چه‌فنادزړه په‌فتوه شعر وایی‌اودزړه‌دخا وندانو دپاره یې‌وایی نوځکه‌په‌زړه کښې‌لارپیداکوی زه پوره هیله لرم چه‌داځلمی شاعربه‌نورهم‌دشعر پسرلی ښایسته کاندی او دشعر دباغ‌وبڼ ګلانو ته به‌نوره تازګی هم‌وبښی.

۳۸/۱۰/۱۳ صدیق‌الله«رښتین»

★ ★
★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر پسرلی

یا نوی گل

لکه څرنګه چه په ناغوړېدلی غوټۍ کښې رنګ او بوی پټ دی همداسې په هر زړه کښې ډېرې نیمګړې آرزو ګانې او نیمه خوا ارمانونه شته.

او لکه څرنګه چه د وږمې په سحر د غوټۍ د مخ حجاب او پرده د بناپېریانو په قلمرو کښې د زړو طلسم په څېرمات او پرته‌شی، همداسې د الهام او مفکورې له مخې پرده لېرې کیږی او د شعر په ژبه ددې آرزوګانو معما تفسیرېږی.

د شاعر د زخمی زړه د داغونو په ګلخانه کښې د ننه د آرزوګانو غوټۍ هم وده وکړه، دا غوټۍ خو ځکه د مجهولو او مرموزو آرزوګانو معما ده چه د یوه رنځور شاعر د دردمند او غمناک ژوند خزان کښې د آه او اوښکو د نسیم په چلېد و د نوی ګل پشان غوړېدلی او د ځلمیتوب په تودو وینو او بښکو اوبه شوې ده.

دا نوی ګل معنوی ګل دی. د دې ګل بلبل شاعر، باغ د شاعر زړه او مالیار د شاعر پاکې آرزوګانې دی.

که څه هم دا ګل ظاهری رنګ و بوی او د صورت ښکلا او عطر پکښې شته نو د ښکلا رنګی خود سیرت.

د دې ګل تنکی پاڼې ظاهراً د ښکلو ناز کو بار خوګانو پشان رنګینه ده خو په باطن کښې د دردمند شاعر د زړه ډېرې بې اوده بېوزلو خوارانو دا بتروغږو او د یتیمانو د څېرو ځپلو مخونو هنداره ده.

دا ګل کله کله د شړشم د ګلو پشان د بېوزلو تیارې خونې روڼې کوی یا د شهید د قبر سر ته د لاله د څراغ په څېر سوزی.

او کله کله دا ګلان د جنتی شانتې هواد دوچو میروا و د ښتونو د تورو خاورو په غېږ کښې، د لاجورد د تك شین آسمان د لاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو کښې د سرو زرو د زېړ وګلونو په رنګ یا د لعل او یا قوت دغا ټول پشان را شنه کېږی او د نا پوهی او بېکاری او یا د بېوسیلګی په تورتم کښې زمونږ د حیات په اوبو وده کوی.

هو! د دې نوی ګل معجزه خو داده چه که څه هم یو ګل دی خو ډېر رنګونه

لري، ددې ګل درنګونو لیدل اویا اودبوی اوعطر دکیفیت اوماهیت کشفول او بوېول ډېره باریکه نازولې قریحه اوحقیقي بصیرت غواړی او که نه ډېر ممکن دی چه داګل لکه د وچو میرودمغیلان پشان سترګو ته دا غزی په څېر ودرېږی .

د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقیقي هدف مقصد ا و مرا م څېره اود افـکارو خیالونو ، اندېښنو او تصوراتو تصویرله ورایه معلومېږی پردې ګل باندې دپسرلی باران اورېږی، دخزان طوفاني بادونه اوډژمی دو اورو یخنی څه اغېزه نشي کولای .

ځکه چه د دې معنوی ګل تازګی اوطراوت د ذوقو نو د سمسورتیا ، د افکارو د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی د ی .

یوائې ا و یوائې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشي او یاد مړاوو احساساتواومړوذوقونوساړه بادونه پرې ولګېږی نومړاوی اوبیاپاڼې پاڼې شي .
او دا هغه وخت د ی چه د شاعر د رنـګینو ګـلانو ځینې ډك د اشعارو دیوان د زماني دګلچین لاس ته ولوېږی ، پاڼې پاڼې وشکېږی اولکه زېړې وچې پاڼې د مړو ذوقونو دګلخن په انګارکښې وسوزېږی او لکه څرنګه چه د مادې او ژوند سرنوشت دې محوه اوفنا شی .

هو! دا ګل درنځورې ځوانی او د دردمند ځلمیتوب د پسرلی اوشاعرانه ژوند یونوی ګل دی چه دپرېشانو افکارو په بڼ اودرنګینو خیالونو په ګلشن کښې غوړېدلی دی اوپه همدې یوګل د شاعر د تخیل دنیا پسرلی شوی دی .

هو! دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلی ځانته یوه عجیبه دنیا لری له دې کبله چه د شاعرانو د تخیل او تفکر ډول سره توپیرلری نو پسرلی هم هر شاعر ته په مخصوص رنګ ځان ورښيي او هر شاعر پسرلی ته د خپل ذوق اوقریحې په سترګه ګوری .

دیوه شاعر د عشق اومینې په دنیا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د ښکلا چمنونه اودښایست ګلزارونه شته .

د سرو شونډو غوټۍ چه د خندا په نسیم و غوړېږی ، د تورو سترګو نرګس چه د بهار ر ی په خما ر سره شي ، د جګو د نـګونښتری قـا متـو نـو د ناز رفتار چه قیا متونه او محشرونه را ولی د سپینې سینې په باغچه کښې چه انارګل نیسی ، په سورګلا لی مخ باندې چه د تور خط سبزه را خېږی ، د ناز نازبو چه د شاعر دماغ معطروی اومستوی ، د پیکی اوخال دام ودانه چه

زړونه ښکاروي،دا ټول دحسنا وښکلاپه جهان کښې دشاعردعشق،پسرلی،تمثیلوي
کله چه د مینې مستې پېغلې فرشتې په اوربل یا زلفو کښې زېړ گل و ټومبي
نودمین شاعر د بخت اوطالع ستوري وځلېږي اود نا کا مې مینې دبیلتانه په
تورو شپو کښې یې ډیوه ولمگېږي اودمینې دا رڼا د ده پرسرد سرو‌زرو خیالي
تاج ږدي .

خود بل شاعر په نظرکښې بیا د شاعر پسرلی،د حسن اوښکلا دپسرلی نه هم ډېر
لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه "حسن اوجمال خزان‌لري او شاعر نه غواړي
چه د ده شعر دې هم خزان‌ولري .
د ده آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی و ی.
نوددې شاعردپسرلی د بڼ دونوښکلې‌څانگې په ژمي کښې هم شکوفه‌کوي او
د خزانی وچوپاڼو تویېدل یې هم د زېړوگلونو جوړ باغ دی .
نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصیف لاره پرېښې ده او داجتماعی‌نیمگړتیاو
د اصلاح د پاره د تنقید په لارروان دی او غواړي چه :
فرد و وایی دجا معې د پاره ا و نن شعر و وایی هغه هم د صبا د پا ر ه .
هو! د دی نـوی پســرلی نو ی گل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شا عرنوی شعر
د ی . هغه شاعر چه د طبیعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښایست په نندارتون"
کښې لېز شانتې د تخیل ا و تفکر پرده بېرته‌کړېده او ډېرې رنگینې ننداری
او صحنې یې لیدلی دی .

خو بیا هم د ده نظر د طبیعی مظـاهر و په ظاهری خط و خا ل ا و ښـکلا
ندی غو لېدلی ، له ظواهرونه یو څه وړاندې د طبیعت د عنا صر و دباطنی
کیفیا تو ا و خواصو؛د ادراك فلسفي ته و ر نژدې او ښه ځیر اوژور شویدی
دشاعرانه اندېښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌یې د څېنوعناصرو دحال دژبې نطق او
خبرو ته غوږ نیولی ا و د دوی سره غبږېدلی اوراز و نیاز یې کړی د ی .
دلته د شاعر نازولی خیال د بوډۍ په ټال کښې د زېړو ، سرو ، شنواوسپینو
ښاپېریوسره زانگی .
شاعر چه‌کله وگوري لمریا سپوږمۍ د تورو ورېځو په څادرکښې مخ نغښتی
دی نوهله د باران د ژړا په معنی پوه شي اوځان غلی کړي ..
هو د شا عر د خیالونو په آسمان کښې د اندېښنو خړې ورېځې شته خو د ښه
صورت‌د حجاب په څېر‌ننگین‌سیرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ،کومې څاڅکې

چه لدې ورېځو نه اورېږی هغه د درد نیمه خوا او پاکې اوښکې دی .
دلته د آب یو څاڅکی له در ،گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حیات له الماسونه هم ډېر گران دی

هو ! شاعر ته ژړا، آبرو ، دحیا خولې اود ژوند او به د څاڅکو په پیاله کښې ، ځان ورښیی او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگینو لمنو تماشا او دبېگناهووینو دطوفان ننداره کوی.

د شاعر د ورېځو اوڅاڅکو په کنایه او استعاره کښې معنی بې پردې اوبې آبه شوې نده .

د شاعر د پسرلی تا لندې د آسمانونود (سا ، رې ، گه ، مه ، په ، ده نی) په اوو پردو کښې دژوند زیراوبم ساز غږوی

ددې پسرلی برېښنا چه د مثبت او منفی نه پیدا ده دنراوښځی داشتراك مساعی گټور زېری دېوې روښانې آیندې د افق په سرلیك کښې په سر وزرو لیکی .
هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پېژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ثنا اوصفت د ژبې په نامه ستایی .

دا یواځې شاعر دی چه د بلبل په ژبه پوهېږی او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسیر کوی چه په گلرخانو کښې وفا او په پسرلی کښې بقانشته خونه هغه شاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووایی

شاعر خولکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر یې په لاس کښې نیولی دی او دښکلو گلرخانو اونازولو خوبانو په خاطر دگلرنگین او ښکلی مخ له ناپاك او بدنظر نه ساتی.

هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بېوزلو په لو څو ډښو کښې نه چوخېږی .
د دام او دانې ماجرا شاعر ته درشوت خوړواو خاینانو گرفتاری اود ظالمانو غرغره کول ورپه یادوی .

د شاعر د پسرلی په دام کښې دریا د تسبوپشان سپینې کوترې نه کښېوزی او د چال وفریب په لومه کښې د مرغی پځای انسان نه گیرېږی .

کله چه دلمر دزرینو و ړانکو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلالیو مخونو باندې دشرم و حیاد خولو دانې او یا د سرخ رویو کسانو بې آبی ور په زړه کېږی.

هو دشاعرخمخانه اومیخانه دانگورودانه ده

شاعر دپسرلی په‌مکتب کښې دسپينو روڼو او بونه دصفا او حرکت سبق
او د شين زرغون بڼ په مدرسه کښې دسروی له وني نه د ثبات استقامت
او راستی درس اخلی او پوهيږی چه‌دراستی ثمر تل زرغون دی.
دفواړې ساز دمدو جزر په زيروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال
دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژوند او مرگ پند او عبرت ورکوی
دردپدلی شاعرتش دآبشار د منظرې په بشکلا نه‌غولېږی.
ده ته د دې منظرې په ليدلو د يتيمانو ژړا او د مظلومانو انگولاورپه‌يادېږی
د شاعر تېز نظر دپنبې په غوز کښې د سپين سروکنډوبڅو خرخه د غريبانو
د خامتا اودمړو د کفن کارگاه ليدلای شی.
د سيندد اوبو چپې د شاعر په غوز کښې دوچو ميرو سندرې وايي.
ځا نگه د شا عر د شعر په ژبه انسا نانو ته وايی چه: زه مېوه لرم او د
خوارانوغريبانو د پاره د طبيعت د تعاون‌اومرستې لاس‌يم اې بډايانو تاسو هم
خوارانو او له پښولوېدلوته د مرستې لاس ورکړیء او اې ظا لمانو اوزورورو
په ضعيفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کویء.
خوارشاعر وچی‌ځانگې ته ځکه په توده مينه‌گوری چه په ژمی کښې دخوارانو
سړې کوټې تودوی.
د شاعر په نظر کښې هربوټی او خنډو خاردکاروز ياراودلوهمت د سيوری
لاندی کيميا بوټی دی.
د تمباکو د پاڼې د حال په ژبه يواځې‌شاعر پوهيږی چه‌وايی:
د پيسو سوزول زما چال او سره زر په ايرو بدلول زما کمال دی.
کله چه آزاد شاعر په قفس‌کښې دبندی توتی، اسير مارغه اوگرفتار بلبل‌او
يا د انسانی عاطفې په لاس‌کښې دبنده شومې زرکې او کوترې غمجنې نغمې او
په انسانی رحم‌باندې دنفرين‌استولودردناکې ترانې واوری هلته بيا دصيادانو
د خم او چم په ليدلو د استعماری شوم سياست د چال وفريب د خاطرو په
فکر ولويږی.
اوکله چه په بازار کښې درنگينو د ستودستوگلانو خرخول د شاعر په سترگو
کښې دا غزيو په خپر چوخ شی بيانود ښکلو رنگينوپېغلود خرڅو لوپه سودا
کښې ولويږی اودگلچين لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنگينو منډگلو
پشان سورښکاری

هوا
شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصر و سره د رازو نیازپه پا ی کښې دا پټه ولګېږی چه څرنګه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمګړ تیا ؤ با ندې استهزاء مسخرېاو لوبې کوی .
بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بڼدې د لوز ا و رمبی په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی بېخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دېږمختګ او نهضت لاردې‌د مضرو نباتاتو له خښو خاره پاك اونوی ګلان او نیالګی دې وروزل شی .
اوف !
د شاعر تخیل هم د ډېر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومـانه شی .
شاعر هم دتفکراو اندېښنوله‌فضانه د خپلواشعار و دپسرلی‌بڼ ته رابښکته شی.
هو د ده د شعر په بڼ کښې د پسرلی ښکلې پېغلې د نوی‌کال د ځلمی سره ودېږی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې‌توتی بدلې ، زرك چاربیتې ، پاختکه غزلې او قمری خوږې خوږې مسرې وایی .
د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره څانګې او پاڼی چك چکې کو ی اوسروه په چمن کښې ناڅی .
آه !
که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا بتکاری شعر دبکرې پېغلې سره غاړه غړی کېدل و .
خو افسوس چه‌دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .
او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بڼ‌اودشعر و ادب له ګلزارنه‌یې تش یوڅو خیالی وزی او معنوی ګلا ن او یو څه خښو و خار را ټول کړه او بس چه‌ګوندې هغه به هم د دې مادی زمانې په‌بازارکښې څه ادبی‌قیمت او معنوی رزښت ونلری .

محمدجان « فنا » صافی

بسم الله الرحمن الرحيم

پیل

ستا په‌نوم چه هم رحمن او هم رحیم ئې
هم اول آخر او هم قدیم حکیم ئې
له رجیم شیطان نه امن پناه غواړم
زما ډېره گناه کمه ته عظیم ئې

عشق

عشق د مینې او رښتیا وفا جوهر دی
د اخلاص او قربانۍ ایثار هنر دی
د زړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دی
دا الهام د خولې اقرار د زړه باور دی

کائنات

په ډېر ځیرو کړه د یدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقدیر دی ټاکل شوی
لوی ښتن لری اختیار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده په حکم
د خالق رضا مدار د کائناتو

دی حاکم د حکومت د ټول عالم دی
مناسب و رته دربار د کائناتو

دا نړۍ دده جوړه شوې ډېره ښکلې
په صنعت د کر د ګار د کائناتو

محبت په درنه هېر شی د خوبانو
که دې و لیده سنګار د کائناتو

یو نظر و کړه چمن ګلشن بید یاته
څه ښا یست لری بهار د کائناتو

په دښتو نو کښې اغزی ښ کښې ګلان دی
غم او عیش دی په کنار د کائناتو

د لید و او اند ښښو د پاره وړ دی
لاله زار او خاره زار د کائناتو

ښه ورځ رشه چه په څه حکمت جوړ شوی
د قدرت په لاس اشجار د کائناتو

پسرلی شی او بیا دوبی منی ژمی
یو ګړی نشته قرار د کائناتو

کله باد شی یا طوفان د سېلاؤ نو
دا او په خاورې غبار د کائناتو

کله واوره او باران کله ژلۍ شي
را او ریږي په خپل وار دکائناتو

ټول انسان حیوان نبات پکښې شامل دي
نامعلوم دی ټول مقدار دکائناتو

که دیوان دی که ملک که جن پري ده
ټول شامل دي په قطار دکائناتو

د مرغانو آوازو نوته غوږ کښیږده
ډک له کیفه مرغزار دکائناتو

ته د لمر او دسپوږمۍ رڼا ته گوره
منور شه په انوار دکائناتو

لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عجایب دي بې شمار دکائناتو

د ثبات استقامت عزم ټینګوالی
واخله درس له کوهسار دکائناتو

په دوران کښې بې نقصان اوکمي نشته
تل مدام جاري دي کار دکائناتو

ښه ئې ښکلو منظروته نظر وکړه
روح تازه کړه په دیدار دکائناتو

کوم صفت چه ورته وړ او مناسب وي
څوک ئې نشي کړی اظهار دکائناتو

په لکولکو پردې د تماشې وړ
ننداروتون دي په هزار دکائناتو

د قدرت په نندارو کښې (فنا) شوی
زه مین یم په دلدار دکائناتو

د تالندې کوکار

پای دژمي د بهار د ژوند آغاز یم
ترانه د مرگ اوژوند نشیب فراز یم
چه را وړی مې پیغام د نوی کال دی
نو قاصد د نوی ژوند او نوی راز یم
د نبات او د انسان حیوان په غوږ کښې
یو کومه د ژوند سا غیبي آواز یم
مړاوې ځمکې ته چه نغښتې ده کفن کښې
غزوم د ژوند رباب ماهر شهباز یم
سارې گه مه په ده نی مې آسمانونه
داو ویردو عجب زیر و بم ساز یم
زه غږ بزم د (فنا) د زړه پر دوکښې
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز یم

د پسرلی ناوې

نوی کال نوې هوا نوی بهار دی
نوی ژوند نوی جنبش نوی روزگار دی
چه هیواد مو هیوادان او هم سمسور شي
وخت د کښت او بزگر که او نوی کار دی
نوې سا په طبیعت کښې را پیدا شوه
ژوندی شوی په قدرت د کرد گار دی

دشنو پاڼو په دفتر کښې ليکل شوی
کائناتو کښې دخدائ قدرت آشکاردی
چه نسيم په چلېد و شو هرې خواته
له هو سه په نڅا و ر ته څنار دی
د سپين زر پشان و يالې اوبونه ډکې
په نارو په چيغېد و روان آ بشاردی
د څپو اود مو جو په خوږه ژبه
په توصيف دپسرلی کښې سيند اقراردی
ياسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د گلشن د رو د يو ا ر د ی
دکاکل پشان چه وغوړېد سنبل بيا
بې قيمته مشک دچين او دتاتاردی
نازبو بيا په نخر و چمن ته را غله
بيا مشغو له نسترن پخپل سينگاردی
سروه بيا دپسرلی بيرغ را جگ کړو
دگلا نو هره خوا کښې تودبازار دی
آسمان شين دی لاجوردغوندې روښانه
لمن ډکه په لا له د کو هسار د ی
شرو شور نه قيامت جو ړ که مرغانو
له مرغانو ځينې ډک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
دکارغانو خپل ملکو ځينې فراردی
قمري جوړه کړه په سروه کښې بياجاله
په دښتو نو کښې بيازرک په نازرفتاردی
هنگا مې د محبت تازه شو ې
بلبل بيا په شور فريادا و په چيغاردی

دچمن بوټی طاؤس غوندې ښایسته شول
شین توتی په شنو باغوکښې په ګفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره ګلان بیا
سور ګلاب دتور بورا دمینې یاری دی
توبې ماتې کړه چه وخت دعیش ونوش شو
ساقی راکړه څدو پیالې چه نوبهار دی
پرځه بیا دګل ګلاب کړه میلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو دیار رخساردی
شکوفې د غوړیډ و څادر په سر کړو
په غاړه ورته ځلمی د شا خسار دی
د غوټې نجونې شوې ناوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بیا زخمی په خاردی
د چمن پیغله د باغ ځلمی واده شول
په هر ځای کښې دخوښې مجلس روی کاردی
ملکه د عطرو بوی چمن ته راغله
شاهنشاه د پسرلی کړی دربار دی
بیا تازه شو د لاله د ځګر زخم
د مین د زړه شاهد ګل د انار دی
د ربستین عشق کاروانو نه خو ځیدلی
او د شمعې د لمبو نه پتنګ جار دی
را روانه قافله شوه د ارمان بیا
روح تازه دچمنونو په دیدار دی
په ذوقونو کښې مستی ګرمی پیدا شوه
دګل بوی وړی هرچا ځینې اختیار دی
غوړیدلی دی غوټی د شعر په بن کښې
بیا مې زړه له جوش خروشه بیقراردی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوند کښې
د (فنا) قسمت د مينې افتخاری دی

برېښنا

زه د تورو ورېځو شپه کښې ښه رڼا يم
د تنبلو گمراهانو رهنمايم
مترو که يمه داور د سرعت پلاس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم برېښنايم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آيندې يوه ځلايم
په هر ځای کښې غم ښادی سره شريک وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندايم
ځلمو پېغلو سره يو شیء په هر کار کښې
گوریء زه هم له منفی مثبت پيدايم
يوپر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
يوه څرېکه د درد مند شعر د نوايم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به وليکم په سرو زرو (فنا) يم

دتـــوتـكـــى
شـــور

غارەمێ سرەدەخوخوندارەنەیم
سینه مێ سپینه ریا کاره نه یم
زه تور اوسپین او سرەرنگونه لرم
د و ر نگی نلر م مکا ر ه نه یم
که څه هم زیاتێ لرم تورێ بنێ
خوزرەمێ سپین دی گنهکارەنەیم
لکی مێ دوه تاره دەخیر شه ورته
زه تش گفتار او بی کر دارەنەیم
ما چه پیغام د نوی کال را وری
نو د زور فکر طر فداره نه یم
زه انسان نەیم هم جنس نەخوروم
(فنا) ظا لمه ستمگا ر ه نه یم

نیالگی

د صبا بنه غټه و نه نن نیا لگی یم
زه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یم

زه بهستا دلاس امسا شمه یو وخت کښې
ما ته مه گوره په کمه که کمکی یم

تربیې نه مې یورپ هم غافل نشې
که نه ستر گو کښې دگل پځای اغزی یم

که له ما نه ثمر غواړې و مې روزه
پرورش که مې و نشی وچ لرگی یم

بې آبۍ نه مې بنه سا ته چه و چېږم
که مې آب (فنا) په ځای ونو سړی یم

دوریځ ژړا

کله پرده شم دقمر په مخ کښې
کله څادر یمه د لمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه و باسه او به د حیات
برېښنا ، دغرونو بنا پیر ګته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمۍ ته وایه
دابه ترڅو یې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خوند
پلوکه لېرې چه رڼا شی جهان
محوه داستا په تماشی جهان
داباران نه دی چه پرتار احی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

څاڅکی

او ربد لی د غمو نو له آ سما ن یم
د یتیم د تو دو او ښکو تر جمان یم
نورو څا څکو سره کله چه یو ځا ی شم
رانه جوړ شی لوی دریاب سیلاب طوفان یم
زه په خوله دمچمچی کښې خوږ ګبین یم
خودمرګ ټکی په خولو د ښا ماران یم
شی سمسور هرهغه ځای ته چه رسیږم
جل و هلو ته دژوند دوا در ما ن یم
دصدف غیږ ته چه و ر سیږ م د ر شم
که دتیږی زړه ته ورشم لعل مرجان یم
خوږ شربت یم دخوږو په پیمانه کښی
خو دزهرو سره جوړ دمرګ اعلان یم
زوړ خمار یم د شرا بو په پیا له کښی
په رنګین مخ دخولو دناز با ر ا ن یم
د نا کسو لپه ر خسا ر ه حخښد لی
زه دشرم او د حیا ا و بو پښـا ن یم
آ بر و مندو سر ه ټکی د آ بر و یـم
له ا لما سه د (فنا) نظر کښې ګران یم

د بوډۍ ټال

د طاؤس پشان رنګین دبوډۍ ټال یم
دجمال آسمان کښې زه ښکلی هلال یم
لوړ درشل زه د ښایست دنو بهار یم
دبهار د ښکلې ناوې ښکلی هار یم
زه رنګینه ښه تا بلو دطبیعت یم
یو شهکار اعلی تصویر دحقیقت یم
یا د مځکې ښکلې پیغلې ته پیزوان شم
یا دګلو غاړکۍ زه دآسمان شم
دلمر وړانګې ز ما غشی زه کمان یم
دژړا تفسیر د اوښکو ترجمان یم
دمرکز ټکی دانه محیط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرویانو خاص وعام د ی
اتحاد او همر نګی دلمر رڼا کړم
تجزیه دباران څاڅکی اورسوا کړم
دژړا باران چه توی دمخ په لمر شی
بوډۍ ټال دیار په وروځو کښې ترسرشی
ښاپیرۍ زیړې اوشنې یاسرې اوسپینې
ماکښې ټال خوری فرشتې او ناز نینې
نارنجی، تور اوآبی زیړشین اوسپین یم
د(فنا) ګلابی شعر غوندې رنګین یم

د شپونکی شپیلۍ

زه یم شپون اوپه‌دې ژوند مې افتخار دی
چه‌د خدای نبیانو کړی زما کار دی
زه لرم ښایسته پسونه وری او میږې
شنه واښه اغزی او بوټی مې گلزار دی
زه د جگو غرونو سر کښې ر مې پیا یم
له پستۍ او ټیټ ژوندون نه زما عار دی
د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور اوزما گور همدا کوهسار دی
زه ښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکیدلی نس مې خواردی
پسونه وری او میږې ساتم له‌لیوانو
تنفرمې له‌ظالم اوله خونخوار دی
د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عاطفه زما شهکا ر د ی
غزومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه شپیلۍ مې خورا د پرشیرین گفتار دی

د شفق سره خبرې

دسرو شونډو خولګی غواړې په غاړه کښې
سره لا سونه دې تا و شو ی له ګردن بیا

له هیچا سره وفا د دنیا نشته
د ګرد و ن له لا سه مه شه ګله من بیا

د صبا په هنداره کښې دې ښودلی
د هېوا د د شهیدا نو سو ر کفن بیا

د سحر ستوری به ستا د داغ شاهد و ی
بې ګناه خون د دې لیدلی یې غمجن بیا

دا د کو م داړې شبخون دی په تا شوی
که دې لار د شپې نیولی کو م رهزن بیا

تا نا مو س د ز ما نې ا بتر لید لی
د ه په سر و و ینو رنګینه ستا لمن بیا

د فلك چه زړګی شین دی (فنا) پو ه شه
راضي شوی دی د کو م خوار په کشتن بیا

مېږی څه وايی.

مخلوقا تو کښې يو ډېر ضعيف حيوان يم
په قوت کښې زه د ټولو قهرما ن يم
کائنات دی اوس ځلمی سپين زيری کيږ ی
زه شاهد د پسرلی ژمی خزان يم
رسېد لی ماته ډېر قوی همت دی
پروانه کا چه ظا هر کښې خوا رنا توا ن يم
آذوقه مې ټولومه لور په لو ر ې
ټينګک ثبات عزم لرم ډا ډه په ځا ن يم
خوښ مې ندی بې مو قع راحت عيشو نه
ځکه تل مدا م د کار پسی روان يم
لوی نظام او حکو مت لرمه ځانته
زه يو غړی د لو ی کور او خاندان يم
متحد چه و ی ملت نه خرا پيږی
زه د دغې مفکور ې ښه امتحان يم

دهیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بڼ او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت دهاندزحمت او کار دهر دهقان شو

خبر راغی د وږمې په لاس چمن ته
چه د عیش او د خوښۍ کاروان روان شو

پسرلی شو په ښا رونو کښې د زړو نو
حکومت د عشق او مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی باغ کښې دربارو کړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت ښکاره عیان شو

پسرلی ته د شاعر په نظر گورم
زما عقل دې ښایست له حیران شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په ننداروتازه روح دهر انسان شو

جمع جوش دی د یارانو هره خوا کښې
د مېلو او د عیشونو بیا دوران شو

بیا کاروان د رنګ او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښې د ګلانو موج طوفان شو

قافلې د خو شبویي شولې روانې
بیا له عطر ولخینی ډک چمن بوستان شو

سم او غر بیا په خود رو ګلان ښایسته شول
بن ښایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو

چه له خاورو نه راخېژی رنګ په رنګ ګل
د حیات اوبو په څېر ورته باران شو

د غره غېږ کښې ارغوان دی پر پوټلي
د ښت او غر دز مرد سره یک سان شو

لکه لعل د غره لمن کښې لاله بر ېښی
لاجورد غوندې ښایسته اوشین آسمان شو

چه مې وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګی زخمی غا ټول پشان شو

دا د یار په مخ خولې دی که شبنم دی
که پیاله کښې د لاله آب حیوان شو

تور بورا د محبت له برکته
په ګلشن کښې د مرغانو قهرمان شو

په شنه سروه کښې توتی جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلی کښې ثنا خوان شو

بیا پاختکه ناست پرڅانګه غزل وایی
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

په اوجره دفوارې کښې سازوشرنګ دی
ترانو کښې د آبشار ګويا ز بان شو

لورپه لورې دخوښۍ سازونه موج شو ل
په غزل نغمو و يلو سيند روان شو

د شمال په نرى ساز کښې ځنا ر ناځي
آو قمرى وړته له شوقه غز لخوان شو

ټولې ځانګې خوشحالۍ نه کړی چك چکې
هره خوا کښې دښادۍ مجلس چالان شو

خاطرې مې د ليلى مجنون په يا د شوې
له وحشى ګلانو ډك چه بيا با ن شو

شکوفه د ځانګې غوز ته ګوشواره شوه
نسترن په سپين ځادر کښې بيا پنهان شو

نسيم واخيسته خو لګۍ بياله غوټۍ نه
د سنبل پېکى ز ما غو ندې پريشان شو

د بلبل سره غاړه شوه د ګل ځا نګه
د مينو بيا پو ره د ز ړه ا ر ما ن شو

ما په نظم د ګلانو اميل جوړ کـه
چه ګلانو ځينې ډك ز ما ديوان شو

د بها ر ا و د غا ټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې ګمانه د ر مرجا ن شو

اې
پغمانه

روح پرور ه ستا هوا او ستا فضا ده
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسې سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثانی جنت دی
د ګلانو خزانه دې بې بهاده
په طاؤس که دې تشبیه کړم بنکلی بوټی
د بلبلو په کښې شور او وا ویلاده
په درو کښې دې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چال وفریب هیڅ
د هر چاسره دې مینه په رښتیا ده
اې پغمانه له مابنامه تر سحره
و هر چاته ستا د وصل شپه وړیا ده
چه یې سیوری کښې د عیش دولت حاصل شی
ګڼو ځانګو کښې دې جاله د هما ده
د خوبانو په زړګی کښې غور ځنګونه
په آسمان کښې دې د ستوروبنه نڅاده

لکه ډك جام د شراب له نشو ډك يې
تا کښې خوند د خوار لسمې‌شپې رڼا ده
لکه تاج يې د کابل پر سر لو يدلی
په هر گوټ کښې دې د ښکلو ناز خندا ده
ته دښکلو زړو کښې ځای لرې پغما نه
توره خاوره دې د مينې کيميا ده
ښاپيرۍ د هندوکش غېږ کښې پرته يې
چه ځلمی پېغله پر تا باندې شيدا ده
ښه مظهر ته د ښايسته جمال ښکلا يې
چه مينه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت يې
هره تيزه دې شاعر ته يو دنيا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عيش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غريب سودا ده
غېږ دې خوار غريب بلهای د پاره خلاص دی
ته دردمند يې فوارو کښې دې ژړاده
اې پغمانه ته همداشه تما شې له
چه په خونه د غريب کښې څه غوغا ده
چه دری ته دې درځم خيبر راياد شي
خدايږو بې بوستا ن پرما ماتم سراده
د ښايست په ننداره تون کښې مې ليدلی
بقا نه لری دنيا آخر (فنا) ده

بن

گلالي شود گلانو په گلزار بن
ښکلي شوی دخوبانو په انوار بن

د گلانو بوټو څانگو پاڼو ونو
لری ښې ښې منظرې په هر کنار بن

د شید وغوند ې رواني او به سپیني
د الماس او درقطرې لری آبشار بن

بیا دزړ اوسپین گلانوموج طوفان شو
هر طرف لری د سرو گلو قطا ر بن

ترانو او زمزمو خوږو نغمونه
بیا ډك شوی د مرغانو په چیغار بن

دخوشبو گلانو بوی چه ترسوزموشي
سلبو ی له هر یوچا ځیني اختیار بن

په غاړه ورځی دڅانگوسره څانگې
چه رسېږی پېغلتوب ته د انار بن

د گلا نو امېلو نه په لمن کښې
د خوبانو تما شوته انتظا ر بن

دلیدوشوق کښې به هر گوره حیران شي
د قدرت په لاس ښایسته شود بهار بن

په جمال د طبیعت کښې محوه شوی
په ارمان د تما شو کرمه د چار بن

نندارولره یې هرڅوك هیله من دی
لری ښکه په زرگونو خریدار بن

د خوبانو په جفاکښې ځگرخون شوم
په گوگل کښې مې لرمه دا غدار بن

رنځېدلـی مینـا نو ته تسـل دی
د زخمی زړګیو داغ ته لاله زار بڼ

ګل د ګل له رویه رنګ اخلی ګلشن کښې
تازه کېږی د خوبانو په دیدار بڼ

هر یو ګل به یې ضرور دزړه ټوټې وی
د ګلرخ مالیار په لاس که شی تیار بڼ

چه مېلې شی دخوبانو په ګلشن کښې
روښا نېږی د مخونو په انوار بڼ

بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مینې عیش او نازجوړ شی دربار بڼ

د غوټۍ زړګی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شی د دلدار بڼ

ای دلبرې که ته راشې تما شې له
په قدم کښې به دې ولوېږی ناچار بڼ

په تعظیم به دې شمشاد څنارو لاړ شی
ستا د ناز په تلو به وکړی افتخار بڼ

د ګلا نو ټولې پاڼې به شی تو یی
که د ناز په سترګوو ګوری دلدار بڼ

که څه هم لری خوار رنګین ګلان ډېر
کله ستا پشان لری رنګین رخسار بڼ

تور با ڼه دې دنرګس په ګل مې وژنی
محبت را ته ګرلی دی د خار بڼ

(فنا) شوی د ښکلا په تما شو یم
ماجار ګړی ستا له مخ نه دی هزار بڼ

★ ★ ★

سرو

ر ا ښو د لی طبیعت را ته هنـر د ی
چه زرغونه د راستۍ مد ا م ثمردی
د اخلاص و فا ثبات چه په کښې نشته
جګ قامت کله قیامت کله محشر دی

چمن وایی

غوړولی چه مې شین بخمل څادر دی
هوازکړی مې خورانو ته بستر دی
لور په لوری لرم سور او سپین اوزیړ ګل
ز مرد لعل و مرجان ز ما زیور د ی
چه سمسور ګل وګلزاریم پسرلی کښې
خا کساری او تواضع زما هنر دی
ښکلو م به یې نازک بدن او پښې لاس
که په غېږ کښې زما پروت ښایسته دلبر د ی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم کښې
د خاین او ظالم سر مې تر نظر دی
باد راوړی د ببد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

PROPERTY OF ACKU 6185

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته ګلان واړه خندان کړه
باغ اوراغ دخوشبویی سره پوشان کړه
د غوټۍ غوز ته د مینې ترانه شه
ورنه واخله صبرخیریې ګریوان کړه

چلېد وسره تازه کړه د چمن ګل
دعیسی دم شه ژوندی مځکه بوستان کړه
د ګلانو وزمې وچ ډاګو ته یوسه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کړه
تالیدلی بهار و نه خزانو نه
له خزانه د ښایست خبر خوبان کړه
اې قاصده د مجنون د قبر سرته
په صحرا کښې دلاله څراغ روښان کړه
دلتهانو تنبلانو قلمرو کښې
د جنبش او حرکت کاروان روان کړه
ته زوړ خیال او فکر وباسه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځیدلی روح تازه کړه
د دردمندو زړونو دردا و رنځ درمان کړه
غوټۍ و سپړه د زړونو اې نسیمه
په الفت او محبت یې ښه خندان کړه
رابیدار کړه ویښ ځلمیان خوب د غفلت نه
په تازه فکر د دوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ورکړه له تېر ژوندنه
نوی کال شو نوی ژوند او کار اعلان کړه
نا پوهانو ته د پوهې پیغام یوسه
دوی خبر په ژوند او حال د دې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمنو ته
بېایانو ته د دوی ژوندون بیان کړه
سترګې خلاصې کړه د ښکلو او بد رنګو
په لیدلو کښې د حق بینا چشمان کړه

کړه سمسور د اتحا د مینې ګلونه
معطره د وطن بڼ ا و بوستان کړه
ګلرخا نو ته غوټۍ دوفا یوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

غوټۍ

نه یوازې بڼ کښې د بلبلو دلربا یمه
زه د خوږو شونډو و سره هم لږه آ شنا یمه
ډېر کوم نازونه په بلبل او په بورا باندې
مسته په نشه د غوړېدو کښې بې پروا یمه
پاڼې مې رنګینې اوتنکۍ دی د رخسارپشان
زه د ښایسته مخ دلوی کتاب تفسیر معنا یمه
کله چه د ښکلو غوټۍ خولې ته نژدې کېږمه
زه د خوږوشونډو و د خو لګیو تمنا یمه
نن مې پسرلی د رنګ اوبوی دی خزانېږمه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا یمه
نن یمه غوټۍ صبا به ګل اوبیا به مړاوې شم
زه د زمانې وفا بقا ته په سودا یمه
لوی دفتر دیوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خوله ګویا یمه
ډېر خمار نشه لری خندا دغوړېدو زما
څکه د خوږو رنګینو شونډو و معما یمه
کله د شبنم میو ته جوړه میخا نه شمه
کله هم د سرو شونډو پیاله کله مینا یمه
ژوندمې دلګیری ځګرخونی نه ترکیب شوی دی
اوس لا د مالیارنا محرم لاس ته په سودا یمه

کله چه نظر په بد نظر شم پائېږ پائېږ شم
زه ډېره معصو مه پاك لمنه با حيا يمه
شين بستر دپاڼو کښې او څانګوسره غېږپه غېږ
زه پرته په غېږ کښې د مجنون ڵکه ليلا يمه
مخ نه‌مې طواف کوی نسيم ترصبائږن پورې
ناڅی راته ستوری د سپوږمی په تماشا يمه
زړه‌مې د(فنا) پشان زخمی زخمی په‌وينو رنګ
مه‌غولېږئ خلکو که ظاهره په خندا يمه

اغزی

ښه خوراك يم د‌اوښانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان يم
زه ګل نه يم چه بلبل پرما مين شی
د خنجر غوندې تېره‌ښو پشان يم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان يم
کله کله اوبه شوی يم په وينو
ښه رنګين او تازه ګل د بيابان يم
د شهيد زخم کفن ګناهم ښه‌د ياکښې
هم د ګل بلبل دمينې ترجمان يم
زه د ګل آب وحيا ساتم په بن کښې
تېره توره مې په‌لاس ښه نګهبان يم
ځګر خون شم چه پولوڅو پښو چو خېږم
د پرخون لاس ښکلولو په ارمان يم
د دې خاورې سره مينه لرم زياته
(فنا) سترګو د دښمن کښې مغيلان يم

گل

مخ گلا بشونه‌ې غوټۍ او سره رخسار گل
ستا په مخ کښې مې لید لی د بهار گل
چه امیل دې د گریوان پر سینه پروت دی
ځگر خون شو له دې غمه د انار گل
گل اندامې خپله گل یې مخ دی گل دی
خندا گل زلفې سنبل د ناز رفتار گل
سور اوشین او زیړ په شنو پاڼو ښایسته ټول
هره خوا کښې راشنه شوی دی بې شمار گل
رنگ او بوی یې له خوبانو نه زړه وړي
د پېر خوبانو لری د حسن خریدار گل
دا د گل په حق کښې لوی ستم جفا ده
چه له ځانه نگو ځینې وشکوی ملیار گل
چه د رنگ او بوی وفا بقایې نشته
ځکه نلری خزان کښې اعتبار گل
چه په سموغر و دښت کښې غاټول موج شو
د مین د زړه د اغونه شول گلزار گل
د چشمانو په بادام کښې نرگس شین دی
دا عجب چه ما لید لی دی بیمار گل
تبسم سره چه شونډې وغوړیږي
سوزوی می د سکروټو په انگار گل
د (فنا) د پاره ستا حسن بهار دی
له رخسار نه به دې چار کړمه هزار گل

د پسرلی گل

چه غوټۍ وه له نسیمه شرمیدمه
په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټیدمه
د نسیم په تخنولو په خند ا شوم
د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میو ډك شبنم کړو
نو بلبل مې لېونی د عشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولگۍ اخلی له مانه
شنبم و الوزی هوا ته له حیا نه
په نشه د پېغلتوب چه و غوړېز م
نو بلبل سره په مینه نه مړېږم
پناه غواړم له ناپاکو ستر گو خار نه
لکه وخېږی چه تور خط له رخسار نه
غوړېدل مې د بلبلو ترانې دی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما د پاره نغمې وایی
د خوښۍ غزل د زړه ترانې وایی
زما رنگ بنایسته مخ و نو سره سیال دی
په ښه رنگ د زړونو وړل زما کمال دی
له وږمې نه مې ډېر ښه عطر سازېږی
په عطر و نو مې خوبان واړه نازېږی
په خېره کښې مې د ښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډېر نازونه

زما بوی زما سیرت دی‌ښه خوشبوی یم
زمارنګ زماصورت دی ښه خوشروی یم
غوږ پدل زما سحر کښې خند پدل دی
لوږمعراج مې پەو ينستانو کښې ټومبل دی
د ښایسته نجو نو او پیغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو زه محتاج یم
دماغونو کښې مې بوی‌نشه پیدا کړی
د پېرخوبان مې دښایسته‌رنګ تماشا کړی
کله کله مې له نازه پەګرېوان ږدی
اوله‌خیاله کله‌زلفو کښې خوبان ږدی
کله پاڼې پاڼې شم د چالمن کښې
کله شمه دپښو لاندې پەچمن کښې
کله‌واخلمه خولګی له‌سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټی نه جدا کړی
پەبازار کښې مې پیسو باندې سودا کړی
لکه ښکلې ښکلې پیغلې چه خرڅېږم
زه انسان‌نه یم لەننګه مړاوی کېږم
چه بلبل سره پەمینه کښې رسوا شم
پەخزان کښې پاڼې‌پاڼې لەحیا شم
دبلبل سره مې ځکه وفا نشته
(فنا) کېږم پەښایست کښې بقا نشته

د بلبل نغمه

په‌عالـم کښې د گل مینی کړم مشهوره
په‌مرغانو کښې له مانه رسوا نشته
د گـلانو له ښایست نه می عبرت شو
چه په حسن او جمال کښې وفا نشته
په صو رت یې مه‌غولیږه خـزانیږی
گلالی مخکښې چه آب وحیا نشته
په ښه‌بوی عطر او رنګ و نه‌غولیږي
لباسی خلکو کښې صدق و صفا نشته
پروانه‌د گل طواف کړی شربت اخلی
زمانه کښې بی مطلبه آشنا نشته
د شبنم غـوټی له را زه‌عبرت واخله
چه دنیا کښې بی ژړا نه خندا نشته
اې(فـنا) شاعره‌دا زما نغمه‌ده
زه‌تـل وایم چه دنیا کښې بقا نشته

دفواري ساز

ټیټ و پاس هسك و ژور به وی هر کله
څو دامځکه دا آسمان او داگردون دی
د عـروج سره‌هـر گوره تـنـزل شته
که‌آسمان ته‌هم څوك‌خیږی سر نګون دی

چه هر څو مره ډېر ځکېږی پورته کېږي
دلوېدلو درد یې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زیر اوبم شته
بې ژړا نه خندا نشته دا قانون دی
په دې مرګ اوژوند پروامه کړه شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

بـــــار

د بزګر غنم به بیل کړم له وښو نه
د کو څو خاورې به پورته کړم هواته
زما ساز کښې څا نګې پاڼې ونې نا څېږي
دا نغمه به غزومه بېنوا ته
بې پروا یم حقیقت نه نه تېرېږم
د مه ېږو ما جرا وا ړمه بېډيا ته

ماکېدلی ډېر عیشو نه ښې چړچې دی
د خاناتو افسانې وایم ګدا ته
د خوارانو پیغامونه رارسره دی
رسوم یې د بډای عشرت سرا ته
یم استاځی د یتیم کو نډې له خوا نه
د ژړا احوال به وو ایم خندا ته

د مخونو حجا بونه نقا بونه
زه به یو سمه د اتول بلې دنیا ته
د خوبانو په ګا ګل به کوم لوبې
زه به لوځ کړ مه مخونه تما شا ته
دا چه ډېر لرم تلوار او زر تېرېږم
د (فنا) د شعر پیغام وړمه بقا ته

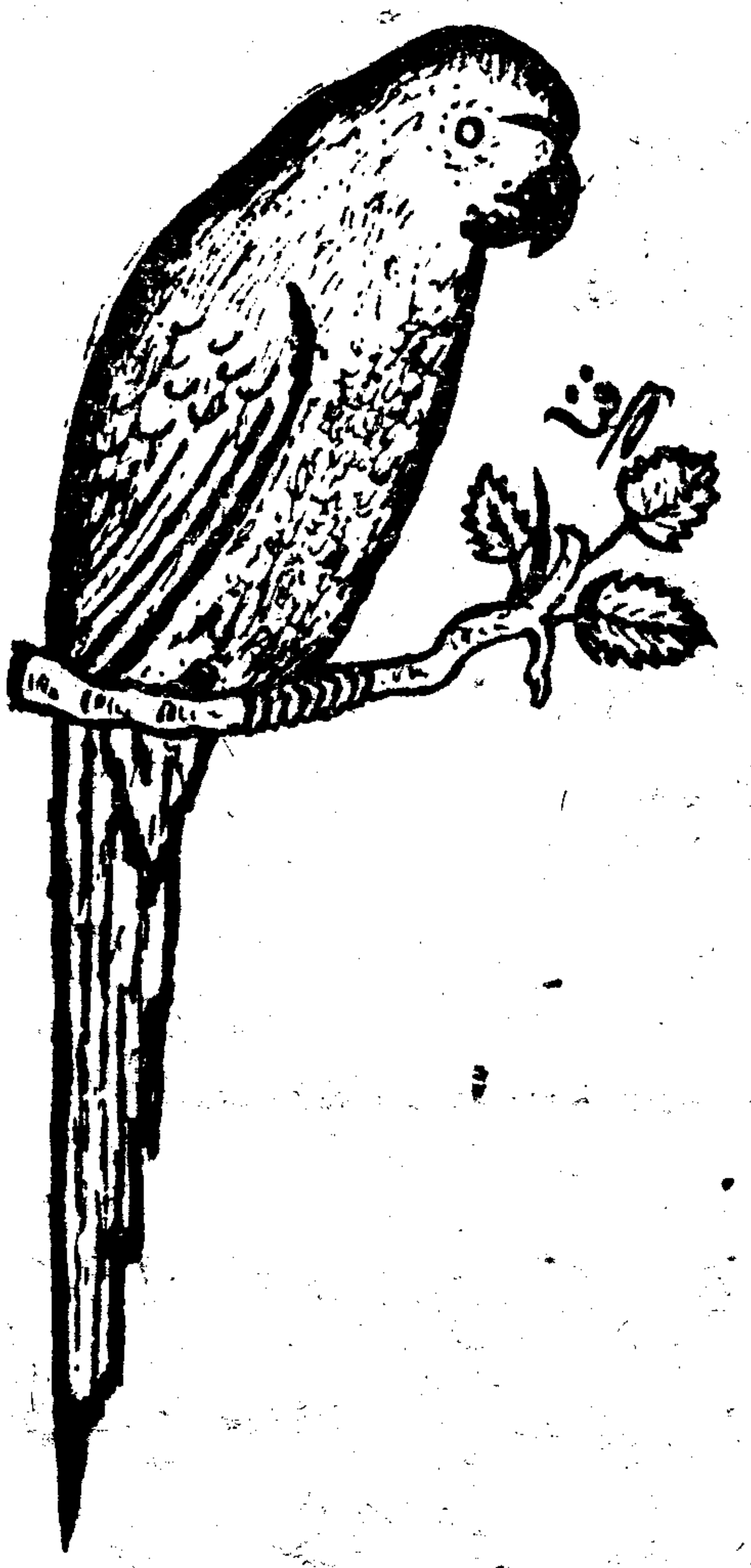

دتوتی سندرې

بند یم قفس کښې انسانا نو سره
له آزادۍ نه زړه ناکام دی زما
داستعمار زندان به کله‌شي ورا ن
د خپلواکۍ نعمت مرام دی زما
بڼ اوچمن می تل مدام یاد یږی
زرغو نی سروې ته‌سلام‌دی‌زما
چه په قیمت د آزادۍ نه یی پوه
تاته دا خوږغزل‌حرام دی‌زما
د تربیې منطق ناطق کړمه ره
خوږ و نغمو سره کلام دی‌زما
چه بی‌تعلیم‌اوجاهل پاتې نشيء
داشور فریاد سحر ما بنام دی‌زما
زه په تعلیم کوم خوږی‌خبرې
بی سوادا نو ته پیغام دی زما
چه نصیحت کوم ناپوه ته (فنا)
سخنوری کښې لوړ مقام دی زما

څانگه

دښکلانښایست دپاره‌بنه‌خدمت کړی ☆ گلالی گلان زماگلزارد پاره
پاڼه ، گل،لرگی میوه مې گتوره ☆ شکوفه‌زمادبڼ‌سینگارد پاره
داغزی نښترمې‌لاس کښې‌دی خوشکر
قدرت نلرم پرچا گذار د پاره
که‌توتې‌توتې په تبر شمه خیر دی ❁ چه‌جوړ یږمه‌جگدارغدارد پاره
چه‌وچیږمه‌پژمی کښې خدمتکړم ❁ دغریب د نغری انگار دپاره

دفطرت دتعاون اومرستي لاس یم
دمېو ؤ نعمتارم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته همپه رازدځانګې پوهشه
پورته نکړې لاس‌دچاآزا ر د پا ره

دحباب‌خندا

پیدا شوی د څپو له انقلاب یم
په‌نړۍ کښې دژوندون په‌هیڅ حساب یم
حوصله‌مې ډېره تنګه ده ژوندون کښې
زه‌طافت دځپل سانلرم سیماب یم
ما توی زما بېبنه د څاڅکو تیزه
دنېستی‌په‌پیمانه کښې زوړ شراب یم
بې‌له مرګه مې خلا صون‌او چاره نشته
د ژوندون بېړۍ ګیر شوی په‌ګرداب‌یم
اې زاهده زه هم تل مدام‌ثنا کړم
د عدم د خانقا منبر محراب یم
دایوه خند ا زما د ژوند تعبیر دی
د دنیا وفا پایښت ته‌خوږ خواب‌یم
بې آبی می په ژوندون کښې‌نه خوښېږی
نو دمر ګ تلا ش می‌ډېر دی چه‌بېتاب یم
زړه می، چوی چه دمظلوم ژوندون را یادشی
دظالم دکور پشا ن خراب خراب یم
ما نه واخلیء د بقاعبرت‌درسونه
دژوندون دفلسفې‌بنه لوی‌کتاب یم
ای (فنا) زماخبرې معمادی
که دی‌نه یم پېژ ندلی‌زه‌حباب یم

شــــنــــه

پــــا نــــه

معرفی د لوی ځښتن قـدرت د پـاره
یمـه ژبـه د ثنا صـفـت د پـا ره

غوړومه شین څادرخپل په اخلاص زه
د ښا یسته و نو ښکلا زینت د پا ره

چه و چېړمه د اور د و زخ ته ځمه
اوس چـه‌شنه یمه بوستان جنت دپاره

دڅادرلاندې‌مې‌سوړسیوری مدام وی
مسافر تـه ځـو شېبو راحت‌د پـاره

پسرلی کښې مې معلومـه وظیفه ده
زه ر اغلی یم دکار خد مت د پاره

په لمن کښې ښې‌خوږې مېو ې لرمه
انسانا نو تـه لـذ ت نعمت د پـاره

سمسور تیامـی نـتیجـه د اتفاق ده
لوی کتاب یـم دولس وحدت دپاره

پرده پوش یم د ګلانو په چمن‌کښې
دحیـا ، شرف، نامـوس عفت د پـاره

رانه جوړه زیړه‌پاڼه شی خزان کښې
د دنیا دژو نـد (فـنـا) عبـرت دپاره

☆ ☆ ☆

د سیند د ښپو نغمې

زه وړو قطرو ځینی پیدا یمه ✻ هم د اتحاد د الفت معنا یمه
ښاښکو ته می مه ګورئ په کم نظر ✻ و یره و کړئ ماناوس دریا یمه
کله طوفانی انقلابی شمه ✻ وخت د سیلاو نو کښې بلا یمه
خپل هدف ته درومم عزم ټینګ لرم ✻ شپه او ورځ په چیغو واویلا یمه
لنډ منزل مې نه دی ځم بحر و نو ته ✻ زه د عظمت لو یه د نیا یمه
ساز لرم سرود لرم نغمې لرم ✻ ژبه د فطرت یمه ګویا یمه
داچه ولې ما نه ګټه نه اخلئ ✻ زړه می ډك له غمه په ژړا یمه
مځکه دښت بید یا زرغونولای شم ✻ ښه نعمت دلوی ښتن وړیا یمه
سور زرغون شي بڼ او ګلستان په ما ✻ د ر ددبیا بان ته ښه د وا یمه
زه مستې جذبې د سمسورتیا لرم ✻ رنځ د شاړو مځکو ته شفا یمه
ژوند ښښې ذیرو حو ته قطرې زما ✻ هم د وچ ډاګو نو مسیحا یمه
زړه کښې می دمینی درګوهر لرم ✻ وچو تورو خاورو ته کیمیا یمه
ذرس د ټیټ و پاس دی مدو جزر مې ✻ ساز د زیرو بم کښې په نڅا یمه
کار مې پر مختګ دی بېر ته نکر ځم ✻ لو یه مدرسه دارتقا یمه
وایمه سند رې د (فنا) د شعر ✻ ژوند د سا کښا نو ته بقا یمه

زیړی ګلونه

معجزې ته خپل حیران یم ✫ پسرلی کښی زه خزان یم
زه د شمعې د سر تاج یم ✫ پتنګا نو ته معراج یم
کاپر ګل یم درپه در زه ✫ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نځور د دِرد شاهد یم ✫ د مین د ر نګ قاصد یم
ښه روښا نه مې رڼا ده ✫ که د چاستر ګه بینا ده
د ښړ شم د ګلوبا غ یم ✫ د غریب د کور څراغ یم
زه په تو ر و شپو چمن کښې ✫ یمه بله ډ یوه بڼ کښې
د (فنا) د شعر لمبه یم ✫ زه د سر و زرو ټو ټه یم

خوږ انار

زه خپله پیا له کښی خوږ شربت لرم
ډک او زخمی زړه له محبت لرم
څوك ندی خبر دزړه په حال زما
سور په وینو ښه رنگین سیرت لرم
نوم چه مې اېستلی په مېو ؤ کښی دی
زه د سرو د انو ښه جمعیت لرم
زه دانې دانې گلگو نو او ښکو کړم
ځکه نو داغی داغی فطرت لرم
ډك چه‌می زړگی د ی له غمونو نه
زه دډکو زړونو مصیبت لرم
پوښ کښې مې ځان ښه‌په آب ساتلی‌دی
زه له زما نې ځینې عبرت لرم
ځان مې پټ ساتلی په پرد و کښی دی
نه یمه بې شرمه ځان له پت لرم
ظلم په مظلوم زخمی ځکر کړ مه
زه بې رحمو زړونه شکایت لرم
پوه شه ای (فنا) زما د زړه په راز
راز مې خپل ساتلی خوږ طینت لرم

مڼې ته

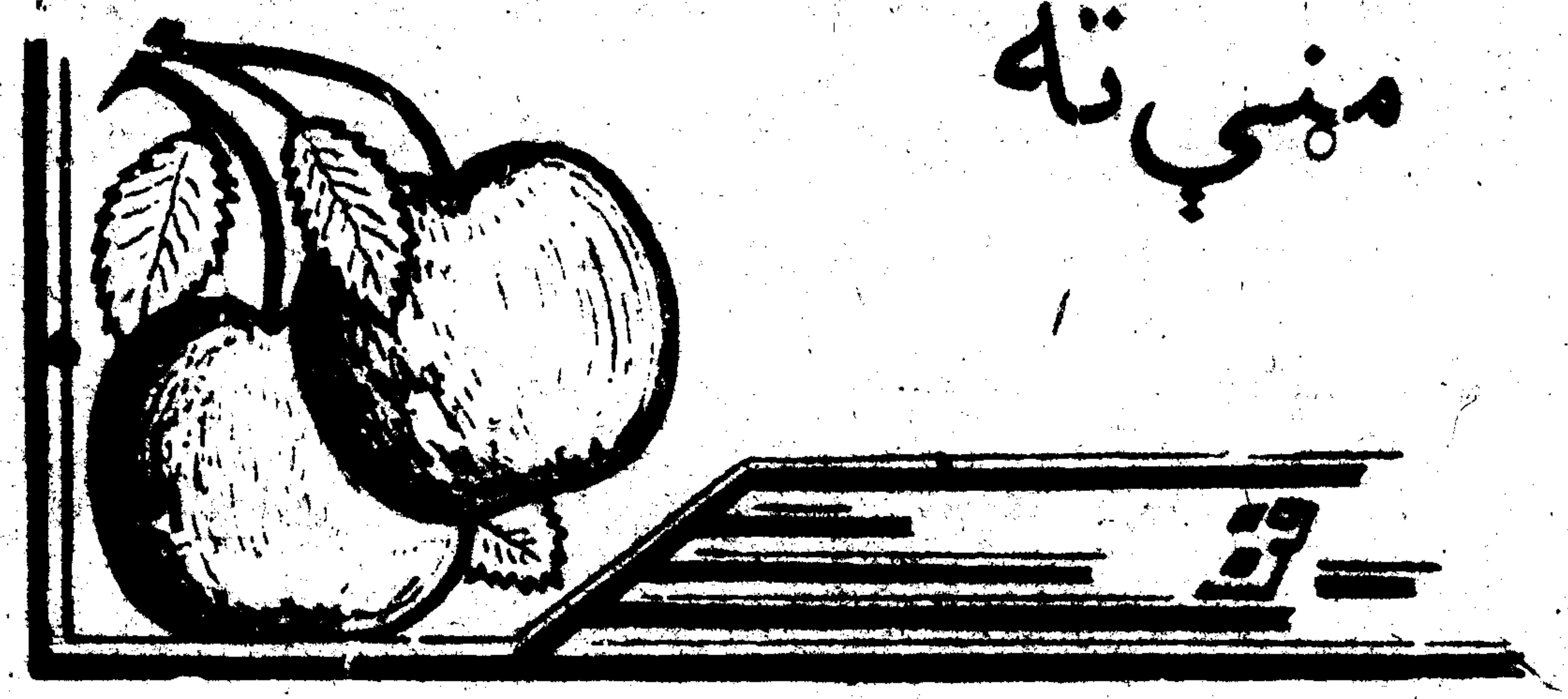

نن مې بیا دخولې او بهخوږې خوږې شی
چه پهزړهداستاشیرین خونداې مڼې شی
جوړ وی جشنو نه بڼ کښې شکوفه ستا
هم منظوره خاص وعام ته ده میوه ستا
خوږ رنګین او درد لمند زړه لرې شفایې
چه د زړو نو تقو یه ته ښه دو ایې
د ورنګې ستا لرې د ډیرې معنی ګانې
د شاعر په یاد وې ماجرا ګانی
د شاعر دزړه پشان ګلګون پر خون یې
درنخور شاعر پشان زیړ وزبون یې
په ظاهر که یې دور نګه زړه دې سپین دی
ښه دی پیږ نـم باطن دې ډیر شیرین دی
ستا په رنګ کښې د خو ښی او غم تفسیر شته
ستا په غبږ کښې دعاشق معشوق تصویر شته
کم خو نی له لاسه زیړ دی نیم بدن ستا
دمظلوم په و ینو سور ښکاری کفن ستا
زیړه خوا دې د یتیم مخ بیو زلی
ګلالی مخ دې رخسا ر د ناز ولی
بدایانو نه ریات ښکاری را ته ننګ ستا
چه غافل له دی خوار انو نه زیړ رنګ ستا

کم دې نشې دا ښکلا او خو شبویی ستا
تل مدام دې وی مېو ؤ کښې سرخ رویی ستا
شرق و غرب یا ورځ او شپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښې لمر، سپوږمۍ دنیا ستا
که خوارانو ته په لاس شې مربا ستا
په زړه پورې خریدار به وی (فنا) ستا

سپین زر

د ونبي گله رښتیا چه ته سپین زړیی
چه د تورو خاورو سپین ښکلی ثمریی
زړه دې چوی ځکه له ډېره بې صبری نه
زمونږ مړی کفن نه درلود خبرې
د خوارانو بڼا یا نو پرده پوښ یی
د پاکی مظهر یې ځکه تاج په سر یې
پاک لمنه یی ظاهر باطن دې سپین دی
چه د ستر پاک لمن او سپین څادر یی
چه لباس شی در نه جوړ دراز همراز شی
بیا د سپینو اندامو نو خوږ همسریی
د سپین زړی خواردتن سپینه خامتایی
د سپین سروسر کښې سپین ښکلی څادریی
چه د ژمی سړو شپو کښې واورې اوری
د خوارانو بپوزلو تود بستر یی
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته بېر ته راشی نو سره زریی
زمونږ د مړی او ناموس کفن ټیکر یی
د(فنا) دستر گو تور او دزړه سر یې

کیمیا بوټی

یو سپین زیری بوډا ډیرضعیف نا توان و
د طمع سره ژ و ندو ن ورته ډ یر گران و
د اغزی د بنت و بیدیا سر ه یې کارو
تل مدا م به د سپین زیری دا روز گا ر و
ا صطلا ح سر ه بو ډ ا با به خار کش و
غیر تی و با همت ا و زحمت کش و
لور او پری یې را واخیست لا ړ بېدیاته
یوه ورځ بو ټو اغز و پسی صحر ا ته
په بېدیا کښی بنه گرمی وه سره غر مه وه
کانړی بو ټی خا وره مځکه بنه تو د ه وه
خو ځ اغزی بو ټی یی ور پېل بېدیا نه
یو لوی پیټی یی را جو ړ که شا و خوانه
له ډیر کار او گر ځېد لو نه ستو ما ن شو
د ځوا نی قو ت او عمر په ار ما ن شو
دپیټی سیوری ته کښینا سته ستوما نه
پیاز سکړ ك یی نو ش جان که بنه پر یمانه
د ا غز و پیټی په شار هی شو بنا ر ته
ما ز یگر ستړ ی ستو مان ر ا غی با ز ا ر ته
په پیسو یی ا غزی خر څ کړه یو دو کا ن کښی
بر یالی شو د همت په امتحا ن کښی
دې بو ډ ا ته هر اغزی شو کیمیا بو ټی
د همت په بر کت د طلا بو ټی
د (فنا) نظر کښی کا ر زحمت طلا ده
هر اغزی و ا بنه او بو ټی کیمیا ده

دغنم وزی

د جنت د ښکلي ونې خوږ ثمر وم
د دنیا له شرو شوره بې خبر وم
د شیطان په شر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سرگردان په ماعالم شو
د دانو د معما مې دا تعبیر دی
چه انسان د نفس په لومه کښې اسیر دی
کرل شوی زه په لاس د یو بزگر یم
زه د گرانې خاورې پاك او گران ثمر یم
په سختۍ خوارۍ تو دوخه کښې د لمر بیا
ربېل شوی یم په لور د خوار لو گر بیا
د غذا په نامه هر وخت مکرم یم
دسترخوان د خوار بډای کښې محترم یم
بیاد فخر تاج په سر کښې د امیر شوم
په بې طمعه او پاك لاس د یو فقیر شوم
سلطنت کښې ښکلی تاج زه د باچا یم
په غربت کښې زه روزی د خوار گدا یم
زه هم خاور نه پیدا یم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سر تاج او سرفراز شوم
چه منظور د ټول جهان شومه خاکسار یم
د انسان خدمت کومه چه تاجدار یم
بې نشان به (فنا) در کړی نشانو نه
که بشر د پاره و کړې خدمتو نه

✲ ★ ✲

د مچمچی ناره

د هر نېش د پاره ځان لـه خاصيت دی
نوش زمـا پـه نېش کـښې ايښې طبيعت دی
د مونږ د رسېږۍ زيـان دخير خواه گټـه
د لړم چيچـل ز ما شيرين فطرت دی
سودوزيان د ی د نيت پو رې تـړلی
نيك او بد دې د عمل دوزخ جنت دی
خداى كه څه هم دی دتولو خو نظر يې
په مسلم رحمت كافر باندې نفرت دی
دباران څاڅكی په هرځاى كښې يوشان وی
د لړ م په نېش كښې زهر ز ما شر بت دی
د هر طعم په طمع مه او سه چه خوږوی
تريخ او تريو مې خوش يې خونده هم لذت دی
نفس مې پاك دی لـه مرداروچه گبين كړم
ما د گل پـه عطر وكړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفادار دخوږ نظام يو
خپل باچا سره مومينه محبت دی
كه خپل حق او نيك مرغی غواړې تلاش كړه
دزحمت غيږ كښې آرام كړ ی راحت دی
اتفاق نه مو گبين د ی پيدا شوی
كه هوښيار يې تا ته لوی درس دعبرت دی
دژوندون معجون له غم خوږې تركيب شو
ځكه تريخ دی مرگ كه څه هم حقيقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام كړی
ښتنو تـه د ا (فنـا) هم غنيمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښې خوږ شربت یم
زه په دښت بېد یااوغروکښې لوی نعمت یم
د پرمې خو ښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړ ی یم د پېغلو سنګا رونه

له روڼو خوږو او بو ځینی ډك جام یم
د خوبانو ښه همراز سحر ما ښام یم
شاوخوا کښې مې، د ښوپېغلو نڅاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی

پېغلی ګوری مخ زما په هنداره کښې
زه کومه تما شی دې ننداره کښې
چه په سرو شو نډ ولا سو مڅا بله شم
بيا نو ډکه د شرابو سره پیاله شم

زه د دوی د غېږ تصویر په غېږ کښې اخلم
د کږو زلفو ځنځیر په غېږ کښې اخلم
ښکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم ښایسته مخونه لباسونه

عاشقانو ته ښه ځا ی د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اورېدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډېر نازونه

غاړه کېږی زما غاړه کښې یاران تل
مرورا و پخلا کېږی مینان تل
ډکو ی چه په نخرو نخرومنګی خپل
زما خوله اوبه ا وبه شی خورم زړګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پروانشته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منگی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یار منگی
نو ځای لری که چیری وکړي افتخار منگی
ته چه له نازه دمین په مرگ پروانلري
څنګه دې ایښی په تندی باندې دا خوار منگی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له ډېره غمه
نن چه می ولیده په غېږ کښې د دلدار منگی
اې عزیزا نو که زه مړ شوم زما په قبر کښېږدې
یوه ټوټه د لحد نښه په یادګار منگی
خود به یې پیغلی په تخرگ یا په تندی گرځوی
د تواضع په اور چه وسوزېد خاکسار منگی
او ښکې یې تویې شوې د پیغلې د سینې له پاسه
لږ معلومېږی محبت کښې گرفتار منگی
دې نه خبرۀ چه خوبان بی په تندی گرځوی
نو ځان ستی که د سکر و ټوټو په انګار منگی
دسپینو لېچو په غاړه کښې د ډېر عیشونه کوې
د زړه منگی دې راته مات که په دې کار منگی
زه د یوې تراخې خبرې په ازمان پاتی یم
ته ښکلوې سرې خوږې شونډې وار په وار منگی
پیغلې مدام څکی په سر وشونډو ستاله خولې نه او به
نو د شرابو پیمانې دې تا نه جار منگی

زه دپستو نریو ملاؤ ډېر هوس لـرمـه
کاشکې زر خاوری شم چه جوړ کړی را نه یار منګی
هر ما ز یګر دمستو پېغلو قا فله کښی (فنـا)
بخت و طالع ته ګوره څنګه شو سرد ا ر منګی

طبی نباتات

بېشکه لوی څښتن مو ډېر کریم دی ◆◆ دی حقیقی شافی او لوی حکیم دی
بې او چمن کې جوړ روغتونو ګوره ◆◆ دښت و بېد یاکی درملتونو ګوره
په ځینو بو ټو کښې تاثیر دشفا ◆◆ ځینو ګلا نو کښې اکسیر د دوا
جام دګلونو کښې شهدو نه پراته ◆◆ داغزی نېشکې هم زهرونه پراته
په توروخاورو کښې کیمیا وګوره ◆◆ په هر یو بوټی کښې د واوګوره
دطبیعت غېږ دې روغتون دی فنا ◆◆ چه مرګ ک علاج ستاد ژوندون دی فنا

چرس

د ګلو بو ی مې خما رونه لری ✡ عطر مې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او دصحت د پاره ✡ دښمن دننګ اوشجاعت دپاره
زه دخپل دوست سره دښمن یم مدام ✡ هر یو آشنامې زرخرید دی غلام
زه عقل و ژنم د جنون د پاره ✡ بربادی غواړم د ژوندون دپاره
مانه پرهېز وکړئ مضر نبات یم ✡ دژوند دښمن دبد بختی ممات یم
راشه که غواړې نندارتون وګوره ✡ د لېونتوب دژوند افسونو ګوره
زه په لوګی کښې ډېر کیفونه لرم ✡ هره غوزه کښې عالمونه لرم
چرسی پرواز کړی اند ېښنو کی زما ✡ سپوږمی ته خېژی په نشو کی زما
ډېر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لېونیان لرم زه

یو وزی انگوریم

یو وزی انگور یم نمونه د جمعیت یمه
ډیر خوږ اتفاق لری دانې زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینې له خوږوخینې
ټولوته منظور د شیرینۍ په برکت یمه
بې مې میکده ده دشربت ډکې پیا لې پــه لاس
ډیر بنه خوږ شربت لرم ساقی د طبیعت یمه
ډکه ده بنیښه زما خمار مستی او کیف ځینې
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به‌شې سیلاب کښې دخمار او د نشو زما
زه په مدو جزر د او بو کښې کیفیت یمه
تېرشه له خودی ځینې که غواړې معجزې زمــا
اوریمه اوبو کښې دمستۍ سور حرارت یمه
کیف مې جوړوی وحشي حیوان اهلي انسان ځینې
یو څاڅکی اوبه لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاکندی انسان چه جوړوی له مانا پاك شراب
اصل زما پاك دی دپاك خدای بنه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه اوخمخانه مې دزاهد کره
زه هم یو مخلوق دپاك څښتن یم عبــادت یمه
بنه په صدق خدمت کوی میوه‌مې انسانانوته
زه‌شیرین ثمر دکار زحمت اوزراعت یمــه

هلـه‌په مزومزوخوندونو (فنا) کیږمه
کله‌چه‌دسرو شونډو پیاله کښې خوږشربتیمه

دام او دانه

دخیالونوپسرلی وښه هوا وه
شین چمن بڼو بوستان لویه فضاوه
په دې بڼ کښې ښې مېلې چرچې یاران و و
ښې میوې خوږې اوبه هر رنګ ګلان و و
یومارغه و په دې بڼ کښې ښه خوشحا له
دماڼۍ پشان یی ونو کښې وه جا له
بوټی غوښې به ددې مارغه خوراکو
خوږې سرې وینې اوبه‌دده‌دڅښاك و
دامارغه به ګل خوږی نورې دانې هم
بد لولی بی دخپل بڼو جا می هم
یوزیرك صیاد راپیښ شو په دې بڼ کښې
د مرغانو دام یې کېښود په چمن کښې
له قضا نه دا مارغه په دام کښې ګیرشو
د صیاد سره قفس کښې بیا اسیر شو
دا مارغه‌نه و خاین او رشوت خوارو
دده بڼ ماڼۍ ژوندون حرام مردارو
دا دانه د خیانت رشوت دانه وه
دخاین دښکار د پاره بهانه وه
دا صیاد نه و قانون او عدالت و
دا قفس نه و زندان او اسارت و
نه دانه وه اې (فنا) نه دام حلقې وې
د خاین په د واړو پښو کښې زولنې وې

بندی کوتره

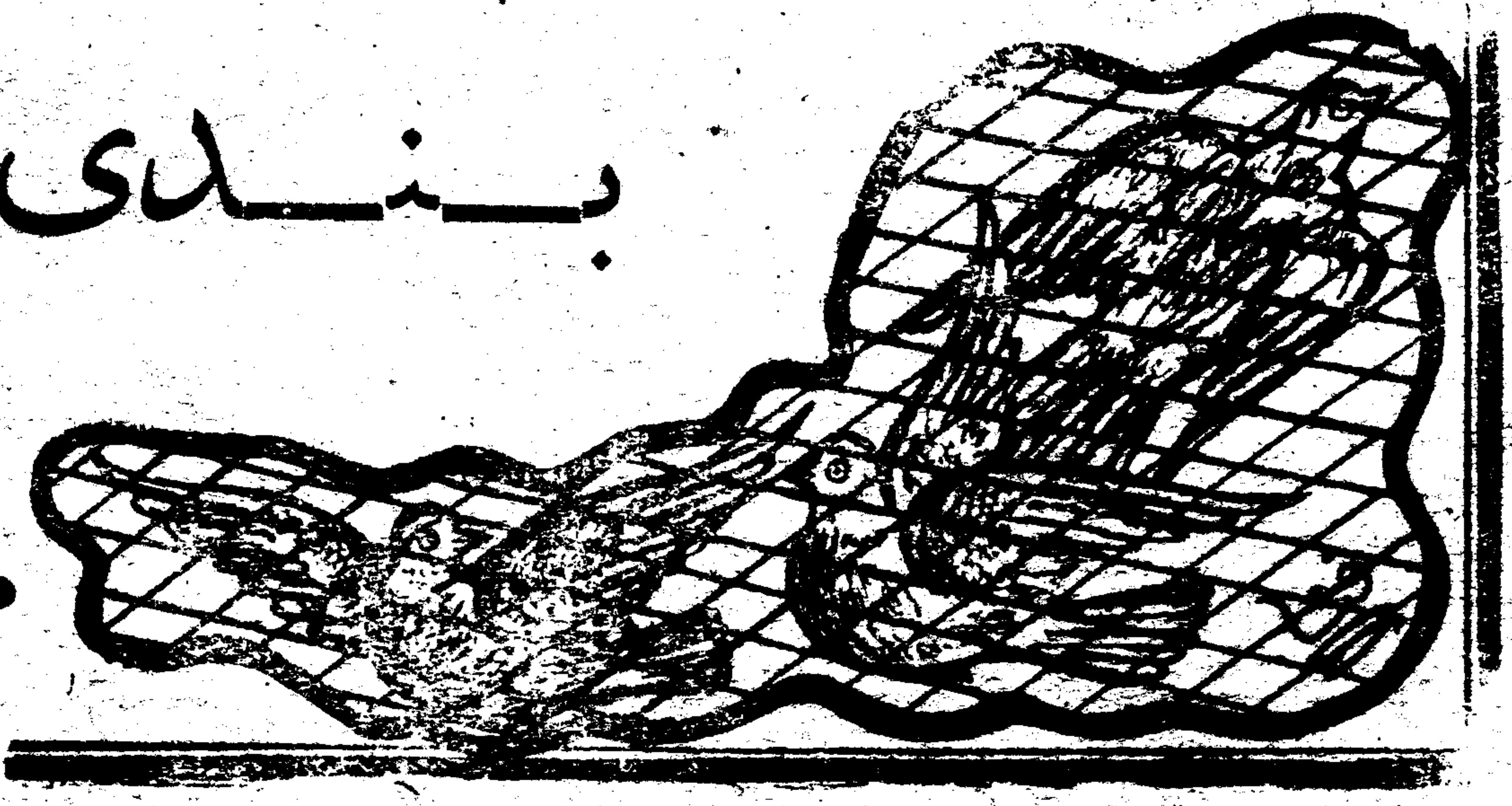

چه ستا د ښبو د زنګ آواز واو رمه
د زولنـومـې شر نـګهار یـاد یـږی

ته هم بندی یې دانسان په‌لاس کښی
ځکه خو نخوازه استعما ر یاد یږ ی

خدایز و کو تره ستا د حال په لید و
په جیلخا نو کښی مې احرار یادیږی

چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبو بې شیر ین ګفتا ر یا دیږی

چه ستا ر نـګینې ښکلې ښکی ګـورم
نومـې د ښکلی یـار سنـګا ر یادیږی

چه‌نوم‌دې واخلم اې نېك مرغه مارغه
د آزادۍ رو غـې ر و یبا ر یـادیږی

تـه مې استا ځی شه پیغام مې یـوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یـار یـادیږی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زروی
خوږلی طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران څاڅکی دخدای رحمت باله شی
څـه چه اوری خـدای به کړی مقرروی

داهم یو خیال

په مستو میو مسته مستي سره پیداشي
یوشین چمن ته راشي او شنه شي په خنداشي
وفا په وعده وکړې زما د زړه طبیبه
رنځور د انتظارته د درد او رنځ دواشي
کږې د ګلو څانګې داستاپه احترام شي
ګلرخې ته مشغوله د ګل په تماشاشي
د ګل د بوټو شاته ما ځان وی غلی کړی
نا څاپه زه پیداشم لږ شانتي وارخطاشي
باطن کښي بنه خوشحاله ظاهر کښي لږ ملاله
په ناز او په غرور دې پر زما لوری ته راشي
ته وګورې سپوږمۍ ته زه وګورم ستا مخ ته
زه هم په تماشاشم ته هم په تماشاشي
زه هیله دربنکاره کړم ته دې روکړې نازونه
یو څو شیبې جنګي شي یو څو شیبې پخلا شي
حیران شم چه دا څنګه یو ځل شي مهربانه
ستم ځینې جلاشي وفاسره آشناشي
د میني په دنیا کښي سلطان او ملکه شو
خمار له بې خوبۍ نه رنګینه له حیا شي
سر کښېږدې زما غېږ کښي تسلیم د پاکې میني
له سره تر قدمه یوه بوټه وفاشي
ګل توی شي ستاپه غېږ کښي له اوسي زما په غېږ کښي
زه ستاد عشق (فنا) شم او ته راته لیلا شي

میوه

دبادام په خېر سوری رونـدښه دی
هغو سترګو کښی چه شرم‌وحیا نشته
د کور په کور کښی جوړ شیرین‌محفل دی
خو یاران د زمانـې کښی وفا نشته
د ګېلاس ګېلاس کښی ښه خوازه شربت شته
خودزړو پیاله‌کښی صدق و صفانشته
د فلك له لاسه شین دناك غمناك زړه
چه د نرخ بازار کښی‌ولی بقا نشته
د سرو شونډو په عناب صفر اما تېزی
دمین تندې‌ته بله‌دوا نشته
بهی نلری زېړرنګ ستا اې رنځوره
ناك مڼه د مخ اوزنې (فنا) نشته

دپښتونخوادغرونوآواز

زېړو سرو ګلانونه لمن کښی ګلستان لرو
ډېرښه رنګین‌بڼ یونه مالیاراونه دهقان‌لرو
ښی‌ښې منظر ې شنه چمنونه اوباغونه‌ډېر
شاو خوا درو کښی دریابونه مست روان‌لرو
غټې جګې ونی ځنګلونه بوټی هررقم
ګل لرو اغزی لرو غاټول او ارغوان لرو

دوبی کښې هم واورې وی زمونږ په جګو خوکو کښې
څکه پسرلی کښې مونږ هم ژمی هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
پی‌غوندې ښې پاکې اوخوږې اوبه روښان لرو
هر کله وی خلاص زمونږ دمینې غیږ کیږ دیوته
هم د مستو پیغلو ښو ځلمیانو ډیر خوبان لرو
لوی لوی ګر نکونه مودعزم او ثبات ښې
تل چه کوی لوبې د شاهین سره زرکان لرو
ډکه له هیبت و پرې نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غلیمه چه زمروغوندې غرڅان لرو
یو د زمانې دتغییر او تحول شاهد
زړوکښې حکایات اوروایات ګوره بې‌شان لرو
ډیرې حادثې ماجرا ګانې مولیدلی دی
ډک د زمانې د تاریخو نو لوی داستان لرو
تیزې موتر اوسه دی رنګینی د غلیم په خون
خاورو لاندې ډیر دوطن لارکښې شهیدان لرو
ډک له‌سر لوړه او افتخار ځینې تاریخ زمونږ
هرې تیزې شاته مرچلونه نما یان لرو
ننګ او غیرت روزی شامدام آب و هوا زمونږ
تاج یو مونږ دمحکې ننګیالی خلمی ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جګواله زمونږ
نه یا ستو مغروره پر سر لاره د کاروان لرو
کله به تر سره شی آرزو هوس ارمان زمونږ
زړوکښې ډک کانونه دیاقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوږه ژبه ستا یل شوی یو
مونږ لکه (فنا) دردمند شاعر او ترجمان لرو

خــــاوره

توریمه په رنګ خو سره لعلونه سره ګلان لرم
غیږ کښې د شیرینې او لیلا پشان خو بان لرم
یو سر کښې مې بې بوستان او شنه شنه چمنونه دی
بل سر کښې مې وچ دښت وبېدیا او شاړ ډاګونه دی
ځان که دې لږ خوار کړه به جوړ در ته ګلزار شمه
زه که دې له یاده ووتم نو بـه خار زار شمه
لاس دې ګړه تېا کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وګړم پر مختګ نړۍ کښې د پر په ښه نوم یاد شمه
سر له مانه جار کړه و مې ساته له دښمن ځیغې
لاره کښې د ننګ ناموس و پر بزه مه کشتن ځیني
مـانـه پیدا شوی یــې (فنا) زه ستا جو هریمه
مـاتــه کم نظر مه کوه ګنج د سیم او زریمه

تیزه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبیه شی
لېوني قیس ته باران زما لیلاده
چه په سرو وینو ګلګونه شمه هله
له ګوهر اولعل نه جګه زما بهاده
دوطن په خپواکی کښې لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنګر زماده

د خوارانو حال ته ځير شه اې بډايه
چه يې ستا په دروازه کښې شور غوغا ده
که نه ستا ماڼې به رنګه کړمه پوه شه
چه ولاړ دې دماڼې تاداو په ماده
زه په تله کښې مقياس دکم او زيات يم
حق باطل کښې عدالت زما معنا ده
زمرد لعل و ياقوت زما نومونه
زماغېږ کښې لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه ډېر بنه کلک درسونه
چه ټوټه مې د ثبات عزم دنيا ده

کوچۍ

له حيا او شرم و نازه ډکه پکه
لکه ناسته چه وی ناوې په ډولۍ کښې
دکميس پاولۍ يې ستوری مخ سپوږمۍ وه
ځليده او بريښيده توره کېږدۍ کښې
يا بی وربځ دتور کاکل په مخ خوره شوه
يا به وه کېږدۍ روښانه دې سپوږمۍ کښې
بې حيا وزمه به ورغله کېږدۍ ته
ځان بی واچاوه دناز غاړه غړۍ کښې
په زړګی کښې يې اوربل دپېغلتوب و
ناقراره دځوانۍ په بی صبرۍ کښې
د هوس هيله ارمان سره مشغوله
تاوېده را تاوېده به په مستۍ کښې
شوه ناڅاپه د (فنا) له خيا له پټه
دکېږدۍ پرده يې ولوېده سېلۍ کښې

آسماني پیغله

فنا

ته دشپې ناوې یې دې لوېې فضا کښې
را روانه یې په ناز ستورو نڅا کښې
لکه نجل په ناز غرر و او په نخرو ځی
ښه سنګینه په تکمین او په ورو ورو ځی
هسې ښکارې د شاعر دخیال نظر کښې
لکه پیغله چه سنګاره شي سره زر کښې
خوارغریب شاه وګدادی خریدار ستا
نه ولور دی پاکل شوی نه رو یبار ستا
کله بدر او محاق کله هلال شی
یا د سپین مخ تورو وروځو په مثال شی
د محاق څادر نه نیم مخ را ښکاره کړې
لکه پیغله پلو لاندې ننداره کړې
د خمار او کیف نه ډکی تما شی ستا
خورې بحر وبـــر فضا کښې پلو شی ستا
کیفیت د پاکی مینی ستا رڼا کښې
د ښایسته حسن جلوې دې تماشا کښې
د خوبانو په مثال کله کبدای شی
د دلبر سره می سیال کله کبدای شی
نه دې پوزه نه دې غوز نه دې شین خال شته
نه دې یارغوندې ښایسته ښکلی جمال شته

★نه‌دې‌سرې‌سترگی★خمارې نه سور★شال شته★
نه★دې ناز او★دکږو کتو★کمال شته
خو★بیا هم دیار★تسل کړم په★دیدار ستا
د زړه★چاك گنډم★د وړانگو په★هر تار ستا
نه ظالمه★ستمگره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځیني ډېره★وفا★داره
د فراق شپه★کښی‌دې وړانگې★سرې لمبې★دی
★پلوشې دې‌زخمی★زړو نوته★برچې دی★
دو★صال دشپې★څراغ تر★صبحدمی
دمینو★پاك محرم★همراز★همدم یې
اې دښه★حسن او★رمز و راز★خاوندې
اې دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندې
معجزه دې★رابښکاره★شق القمر★کښی
ننوتی یی★گرېوان د★پیغمبر کښی★
★ستا له نوره★ډك دمیو★پیمانه شی★
ستو★ری ستا د★مخ په شمعه★پروانه شی
ډکوې★ دخیبر★لار سپینو★شید ونه
جوړوې دکیمیا★بوټی له★اغزونه
تالید★لی دمستا★نو پیما★نی دی
تالیدلی★دځوانانو★جېل خانی★ دی
تالیدلی★په سرو وینو★شهیدان★دی
★تالیدلی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پټه شی★دور ېځو په★څادر کښی
یا★غاړه شی★د ناروغ سره★بستر کښی
زېړه★ښکاره ې★د شړشم دگلو★باغ یی
دغریب★د لار دخوار★دکور و★څراغ یې
ستا څراغ★د مظلومانو★سره مل★دی
★ستا رڼا★کښې نه رهزن★شته او نه غل دی★

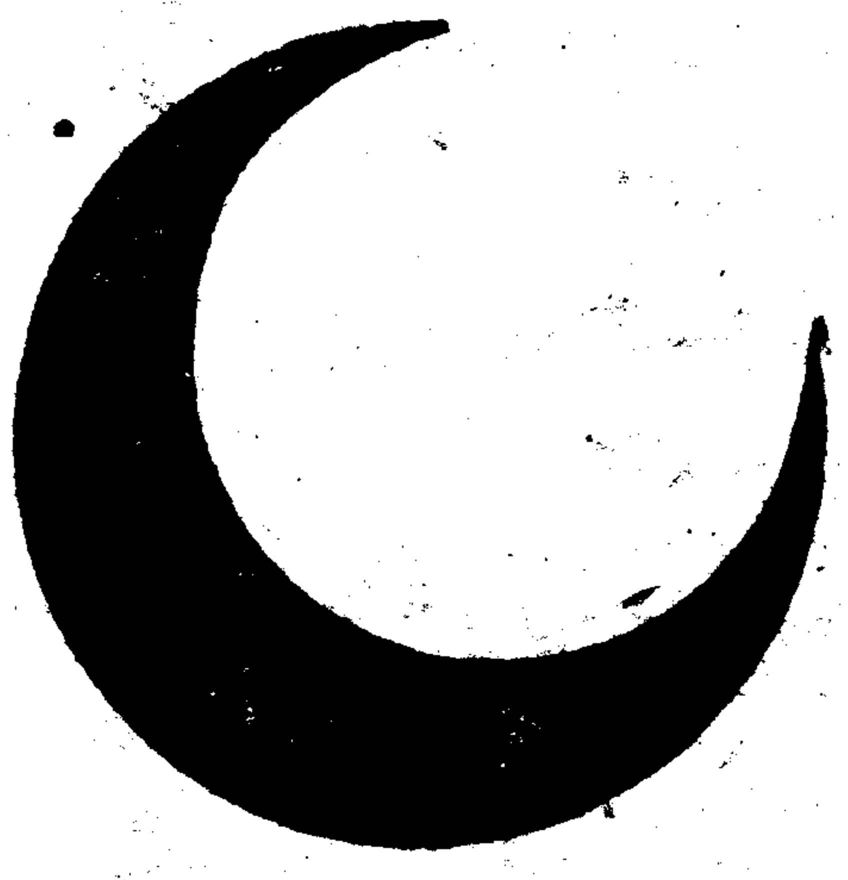

اې سپوږمیه ته دسپینو زرو جا م یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما بنا م یې
په یوه سترګه ټو ل ګورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو کښې شیر ینه
دمجهو لو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شره اوس لز په امان یې
شرق و غرب سره آ رزو ستا د و صال شته
ستا په سر نړۍ کښې شور او قیل و قال شته
اې سپوږمیه څوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا څوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز و ی
په سا حل کښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندېښنه وی نه ا غیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

او ر بشې

زه بېشکه دغلو د ا نو امیر و م
چه خوراك د هر مسكین او هر فقیر وم
مدر سه دېند عبرت مې افسانه ده
معما د قنا عت ز ما د ا نه
دانسا ن د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

ډیر تو پیر دې پید اشوی په جهان کښې
حیوانی فطرت غالب شو په انسان کښې
ز ه پخوا و مه خو راك د ا نسا نـا نو
خوروی مې اوس انسان په بو دګا نو
دغوایانو دپښو لا ندې یم غوبل کښې
اوس د خروتوبره کښې پروت یم هرغوجل کښې
زماشر ا ب پهری ګا فر په سیم وزر نن
مسلما ن را ته په کمه کری نظر نن
ز ه دفقر خاکماری ته کیمیا یم
(فنا) ر نځ د حر ص و آ ز ته بنه دوایم

سپین ږیری مالیار

یارانې مې دبلبل او ګل لیدلی ✲ نې نغمې مې د مرغانو اورېدلی
صبا یې به کرځېدم دګلو خوا کښې
لور رمبی به مې هر کله وپه ملا کښې
له اوبونه مې اخیستی دصفا در س
له بلبلـه مې اخیستی دوفادرس
د سپو ږ مې دشپو لذت مې نه هېرېږي
د خوږو مېوو نعمت مې نه هېرېږي
ما غاړه غاړه لید لی ډېرې ځا نګې
ما لیدلی د سپوږ مې زرینې و ړ ا نګې
دلمر ځرك په ژبه داقرارمې یاددی ✲ دشبنمو دنیستی قرارمې یاددی

زما لاسونو پښو کښې ډېر اغزي دي تللي
ډېر اغزي ما په اغزيو دي ايستلي
بارانو نو ډېر ژړلي دي صحرا کښې
ما ځو ځان اغزي ربېلي دي بېديا کښې
چه ياد ږږي مې د اوچ او شاړ ډاگونه
د غاټول ښان مې زړه لري داغونه
د خوښۍ سره غمونه شته هر ځای کښې
هم خندا ځانته ژړا لري په پای کښې
د آبشار و فوارو فرياد ژړا ده
د غوټۍ د خوښۍ ژوندیوه خندا ده
ما ليدلي دي رنگين ښايسته گلونه
د خوبانو په اور بل ټپر لاسونه
مستې پېغلې گرځېدې به په هر بڼ کښې
مينان به غېږ په غېږ و په چمن کښې
گلولاندې به وېدې وې نجونې ځوانې
په سينو به يې ډېرې د گلو پاڼې
اندامونه مې څنار غوندې لړزېږي
د شبنم په څېر مې اوښکې را توېږي
ضعيف شوی نور د سترگو کم مې زور دی
په څراغ د زړه کښې بل د مينې اور دی
د سپين گل ښان مې زېړه شوله سپينه
خوځوا نيږي زما پس ته پس تمينه
پسرلی کښې (فنا) شين بڼ او بوستان دی
پرما وا وره اوري عمر مې خزان دی

دشکوفې جشن

شکوفې دطبیعت شهکار هنریي
ته د څانګو په افق کښې سپین سحریي
دماشوم په څېر دښاخ زانګو کښې زانګې
ګوشواره یې ته دښکلې پېغلې څانګې
ستا په ګل کښې دځوانې پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښې دې دعشق اومینې راز شته
تل په تاوې ښکلې څانګې مرمرینې
لکه خیال سره غاړه وې لېچې سپینې
یې د لښتو په سپنسې کښې مرغلرې
سپینې غاړې ستا امېل ته منتظرې
دګلپاڼو تویېدل دې یوطوفان دی
دګوهراو مرغلر وجوړ باران دی
لکه سپین زرلاس د څانګې نه تویېږې
د چمن دپېغلوبوڼو پښو ته لوېږې
په تا جوړه بڼ کښې جشن چراغان شي
ډېر خوبان دې په ښکلا مین حیران شي
غوړوکې ته دښکلا سترمظهر یې
چه دپېغلې څانګې سپین ور پښمین څادریې
رسېدلې دښکلا په لوړ معراج یې
چه دناوې دلاس ګل او د سرتاج یې
ته په څانګو کښې خیالې ید بیضایې
دبهار ناوې دسپینې خولې خندا یې
یادوې ژمې واورینې څانګې ما ته
ځیروې مې د غریب دتن خا متا ته

بنه لطیفه اوپسته‌یی لکه سپین لاس
ستا لمن نه‌لیږي غوارم د ګلچین لاس
پاك لمنه یی داغ نشته ستا لمن کښی
کاشکي خښن شمه(فنا) ستا په کفن کښی

دارغوان مشعل

هره ځانګه می د سرو ګلو مشعل دی
لکه سرې منګلی اوره ما کښی بل دی
زه دطور دغره داوریو انعکاس یم
په نکریزو بنه‌رنګین دقدرت‌لاس یم
خو دسرو نو کانو تیغ خنجر می نشته
دهنر لاس یم اغزی ضرر می نشته
پاڼه ګل می زمرد یاقوت مرجان دی
دشاعرخیال‌ته مې ځانګه د جنان دی
تل دغرو دامان په مابانديې رنګین وی
خونه زما لمن نا پاکه او ننګین وی
زما لمن‌ته دګلچین نا پاك لاسونه
نرسېزی یم دغرو بانګه نجو نه
تشبیه‌نکرې زماځانګه په‌خونین لاس
یا دظلم په سرو وینو کوم رنګین لاس
که می وپوښتي (فنا)څوك په قیامت کښی
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښی

دوریښمو چنجی

دتوت پاڼه‌می خوراك دی چه‌نبات دی ✻ دوریښمو په کفن کښی می ممات دی
دوریښمو په‌چنجی مشهور حیوان یم ✻ انسانی خدمت‌ته‌جارز ماحیات دی

د شبنم مرغلرې

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټۍ پیا له کښې عطر دګلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پـر ځې ستا په تورې شپې کښې هم رڼـا شته
ته دګل په مخ خولې د شرم او ناز یې
هم د آب هم د آ بر وسپیځلی راز یې
د شنېلې په تېره څوکه هسې ښکارې
لکه اوښکې وې ښو باندې ولاړې
داغزې په نېش کښې جوړ دزهر افسون یې
په ساغر دګل کښې خوږ شربت میګون یې
هسې ښکارې دشنېلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل دپېغلې تن کښې
تـه صد ف یې دسپین غاښ خوله دغوټۍ کښې
یې دستور و ګوشواره غوږ دسپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې دچمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس زلې باران ستا
په نڅا او پټ راځې دشپې چمن ته
بیا په غلا صبایې وخته ځې وطن ته
ته دشپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خودورځې بیا وزمه راز دممات یې
د نسیم په وزر الوزې آسمان ته
ته په لمر مین یې ځې د عشق جهان ته
ته چه والوزې دګل مخ شي بې آبه
غوټۍ واړه بې پردې شي اې سیمابه

له پستی نه‌ځې دعلوې پاك حرم ته
محوه کیږې له و جوده ځې عدم ته
د حیات اوبه اوهم دمرګ سراب یی
دفانی ژوندون تعبیر لکه حباب یی
ته روڼې اوښکې دستورو دژړا یې
درسته شپه ژاړې صبا ته بیا خندایې
ای‌شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښی
ژاړې او ښکې تو یوې دچا په غم کښی
ګوندې ستابه‌کوم‌یتیم کو نه‌یادیږی
چه‌دې او ښکې په دې شپه کښی راتو یــیږی
یابه ناوې دواده شپه کښی ژړیږی
په‌الماس‌ګوته‌سره زرجبری‌ودیږی
یې دآب ، آ برو ، حیــا او صفاټکی
دذرد مند شاعر د زړه د ژړا ټکی
ستا دانې زما د نظم آب و تاب دی
هر یو څاڅکی دې په در ګوهر حسا ب دی
په ګلپا ڼی کښی(فنا)تـه‌زوړشراب‌یــې
دهنر اوشعر جهان کښی‌انقلاب یی

★ ★ ★

مرګ‌او ژوند

طبیعت‌په‌پسرلی‌کښی ژوندی‌کیږی
بیاپه‌ دوبی‌کښی پخیږ ی ځلمی کیږی
شی‌ر نځور دردمندزهیر اوزیړخزان کښی
ژمی‌مری چه ډیر ناتوان‌سپین‌زیری‌کیږی

دبزگرچیغه

د وطن دبڼ نیا لکی نن ماشومان دی
روزل کیږي ددې خاورې آب هوا کښی
د توبی ژړاباران دخد ای رحمت دی
خو د زهد فصل سوزی په ریا کښی
چه کرېږهغه به ریبی لوی متل دی
دحرام تخم حا صل ، حرام زنا کښی
مزرعه به می سمسوره تل مدام وی
د نیکی تخم کرم دزړو بیدیا کښی
دنیت اخلاص اوصدق احسان بزگریم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا کښی
دژوندون حاصل څه نه دی بی عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) کښی

خپشاوه

خپشاوه که داادب بڼ په قلم شی
نوبه هله شین زرغونډ زړوحرم شی
ای ځلمیه د هیواد دبڼ ما لیا رشه
باخبره داغزیو له آزار شه
خپشاوه کړه له محیطه خنهوخارتول
چه وطن شی بڼ بوستان گل وگلزار ټول

بنایی پرې شی د خو درو بوټو سر ونه
چه یی ګټی ځینی ډېر وی ضررو نه
دنهضت بڼ و بوستان بښه پاك صفا كړه
خطر ناك اومضر بوټی ټول امحا كړه

ته كړه پاكه د هیواد دپیشرفت لاره
د ظالم او د خاین له خس و خاره
په برچه كه خیشاوه د ظلم بڼ شی
(فنا) هله به سمسور باغ د وطن شی

تمباكو څه وایي

زما پانه د چلم د خولی تاج دی
په لمبو كښې سوزېدل زما معراج دی
په منلی د یارانو انجمن كښې
لرم ډېر خریداران په هر وطن كښې
د لوګیو په حلقو كښې می بندیان شته
زولنو كښې می پابند ډېر عملیان شته
كه څه هم مضر دښمن زه د روغتیا یم
د دوكتور طبیب حكیم د رنځ دوا یم
زه دښمن یم دهغه چه زما مل شی
كوچنیان زما عمل كښې بد عمل شی
له سیروشونډ وخو لګی اخلم چه سیګار یم
پاكې خولې مردار وم كه زه نصوار یم
كه څه هم زما لوګی نا پاك حرام دی
خو عاقل آزاد انسان زما غلام دی
بد لوم زر په اېرو دامی كمال دی
سوزوم پیسی دخلكو دامی چال دی
لوبی كړم په هوش او فكر د انسان زه
دبشر تمیز (فنا) كړمه حیران زه

غاټول

د صحرا دو چوشونډو ترجمان یم
غم شریك د لعل یاقوت او د مرجان یم
د ښتونو تما شا کړم ځګر خونه
د وطن غم په سر و وینو کړم ګلګونه
زه له باغ او له باغوانه بې نیازیـم
د خونخوار ودرنګینو پنجو رازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمي کړم
داغ په زړه دوچ ډاګونو بې آبیکړم
زه د سرو ستر ګو د اوښکو پیاله یم
په سرو وینو لیکل شوي مقاله یم
تور و خاورو ته بهور کړمه سر و وینه
په هوس د سر سبزۍ په ډېره مینه
د لیلی د ښکلی مخ سره همراز یم
د مجنون داغي اړمون سره دمساز یم
خال په ښکلی مخ داغي کړم په ځګر زه
د مین د زړه له حاله یـم خبر زه
د شهید د قبر سر ته بل څراغ یـم
د مزار په شاو خوا یې رنګین باغ یم
د زړه داغ مې د رنګین زخم تعبیر دی
زما سور رنګ د شهید د روح تفسیر دی

نا روا څولګۍ له سرو شونډو ګلګون کړم
تو یول دبېګناه خون ځګرخون کړم
د(فنا) دزړه د زخم لوی شاهد یم
درد مندانو ته دده درنځ قاصد یم

قفس

بېګناه ته پاك محل جنت نشان یم
ګنهګارو ته دوزخ پهدې جهان یم
که مظلوم او بېګناه په ما کښې بند شي
نود دوی د او سېلو آتش فشان یم
د قاتل زاني رهزن او غل د پاره
زه دقید او اسارت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الزام په قلمرو کښې
دخاین ژوندی جسد ته ګورستان یم
لرم شر تک دزولنو ځنځیر هر ګوټ کښې
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان یم
سلطنت یم د یوسف غوندې صادق ته
دخلیل پشان خلیل ته ګلستان یم
په تفسیر دمعمامې(فنا) پوه شه
پېژند نه کړمې غواړې زه زندان یم

★★★

زرکۍ ته

تا ته چه گو ر مه بهار یاد یږی
د پښتونخوا مځکه کوهسار یا دیږی
کله چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانو سره ښکار یا دیږی
چه ستا د ناز او نخرو تگ ته گورم
هله د یار د ناز ر فتار یا دیږی
کله چه ستا ښکلی څېره و ینمه
نو د محبوبې تش دیدار یا د یږی
چه ستا نغمې مې غوږ ته ور سېږی
خوږې خبرې د رو یبار یا د یږی
چه په قفس کښې ستا سندرې وا ورم
د گنهگار و ا ستغفار یا دیږی
ته چه خوږې مستې بد لې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یا د یږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلچین شاعر

د جمال شا ✲ عریم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ننوزم بیا د حسن او غېږ گلشن ته
ټو ✲ لومه د ✲ ښکلا ښایسته گلان زه
✲ ✲ ✲ جوړوم ځانته د گل نوی جهان زه
✲ دپستې سینې باغچه کښې گل گلزار دی
✲ د نجلۍ په غېږ کښې موج گل د انار دی
په ✲ رنگینو لباسو نو آراسته ده
✲ د وصال شپه کښې د گلو گلدسته ده
نرۍ ملا ✲ یې گلدسته د سپینو گلو
✲ د ✲ سرو گلو گلدسته یې په منگلو
دا پرسربا ندې ✲ هم ایښی دگل تاج ✲ دی
د ✲ دې وصل د ارمان آرزو معراج دی
زې دستر گو په نرگس ✲ کښې شراب څمڅه
گلا لی ✲ مخ نی عرق د گلاب څکمه
دسروشونډوله گلزار یې ✲ غوټۍ اخلم ✲
دې غوټۍ نه ✲ ښه شیرینه خوله گۍ ✲ اخلم
چه د ناز د نازبو په بوی ✲ مستېږم ✲
بیاد عطر و بوی جهان ✲ کښې محوه ✲ کېږم
زه (فنا) شاعر یم عشق زما گلشن ✲ دی ✲
زه بلبل یم د گل ✲ پاڼه مې کفن دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیوان شو
عقل او نطق ور سره یو ځای شو انسان شو
دځوانۍ او پېغلتوب ژوندون بهار و
چه دمرگ چپاو پرې راغی بیا خزان شو

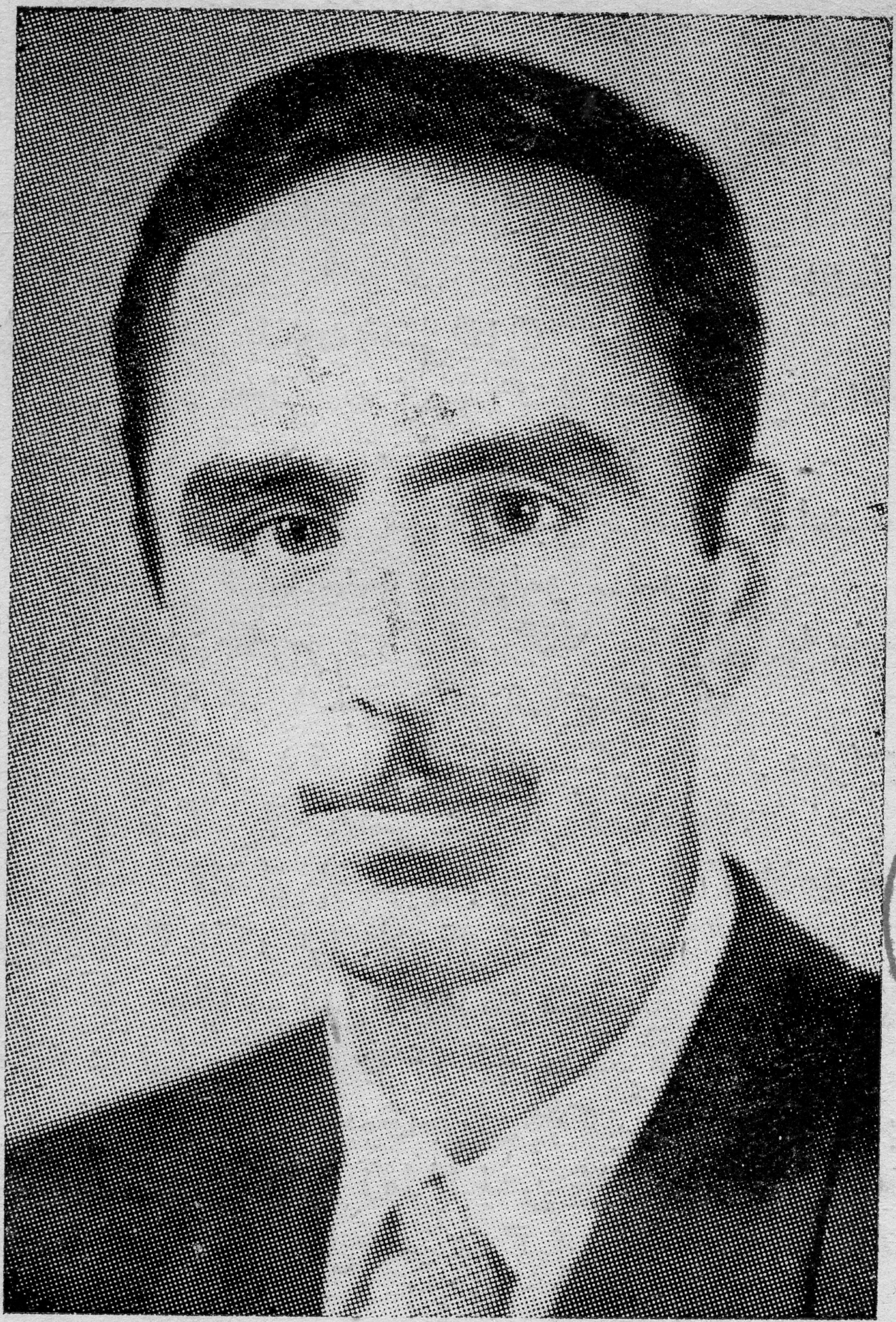

PROPERTY OF ACKU 6185

محمد جان (فنا)

پای

څونړی کښې دژوندون او مرګ نظام شته ☆ دبقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دي نشته هغه ته یې ☆ بل ضرور دهر آغاز پسی انجام شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کور ودانی

د ښاغلی قندهاری د دولتي مطبعې د رئیس لـه هغې ښې او په زړه پورې همکارۍ له کبله چه ددې کتاب د چاپولو په متعلق یې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کومې امتنان د نمانځنې سره هغوی ته څرگندوم.

د ښاغلی چراغعلی دحروفچینۍ مدیر، ښاغلی گلاب‌الدین‌مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکونکو هغه‌زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلی کولو کښې ایستلی دی دیادونې اوقدر وړبولم او د دولتي مطبعې دټولو کارکونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:ـ گلبرگها دفارسی نثرونومجموعه
۲:ـ د اورلمبې (نظم)
۳:ـ چارگل (نظم)
۴:ـ پتنگ (نظم)
۵:ـ دشاعرخیال (نثر)
۶:ـ فریادی شاعر چاپ شویدی

سموڼلیك

مخ	کرښه	ناسم	سم	مخ	کرښه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	۵	۶	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړېدلی	ی	۳۵	رزښت	ارزښت
د	۸	پشرلی	پسرلی	۱۶	۱۳	نندراه	ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

DE SHAER PESARLAY

BY

M. JAN (FANA)

APRIL 1961
KABUL

دولتی مطبعه

کابل

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library